

Γ. Σχολαρίου 3 - 54644 Βερολινού - Τηλ. & Fax 2310.812666 / e-mail: syliv@otenet.gr

Ο Λόγος του Συλλόγου Διαλόγου

Ένας ενημερωτικός δικτυαλιός γεννήσεως λόγος

για τις δραστηριότητες του Συλλόγου Λιβαδιώτων Θεσσαλονίκης και ένα
Ελεύθερο Βήμα για τις σκέψεις γνώμης και απόψεως των Μελών & των Φίλων του
Συντάσσεται, εκδίδεται και διανέμεται από τον Σύλλογο Λιβαδιώτων Θεσσαλονίκης 'Ο Γεωργάκης Ολύμπιος' - Έκδοση: Εύλογος Λιβαδιώτων Θεσσαλονίκης 'Ο Γεωργάκης Ολύμπιος' - Ιδιοκήπη, Γ. Συνεφάκης (και ο εκδότης Πρόεδρος του Δ.Σ.)
Γ. Σχολαρίου 3 - 54644 - Θεσσαλονίκη / Τηλ. & Fax 2310.812666 / e-mail: syliv@otenet.gr or synefaki@arch.auth.gr

Τεύχος αρ. 3 Νοέμβριος & Δεκέμβριος 2004 •

Τρίτωσε το .... Καλό!
Ο "Λόγος" μας άρχισε να ριζώνει.
Ας τον ποτίσουμε όλοι μας!

Νάτο λοιπό το τεύχος 3 του γραπτού μας λόγου ή 'Λόγου', πολὺ αυτονομότερα από ό,τι υπολογίζαμε. Η λεγόμενη πλήθηση ύπη των εφημερίδων, για τον Σύλλογο μας είναι η πληθύρα των εορταστικών εκδηλώσεων μας για τα 75 (ή 96 κατά Α. Κουκούδη) χρόνια μας, οι οποίες κατά βάση επέβαλαν την αλλαγή της πρέξουσας περιοδικότητας του 'Λόγου' από διμηνιαλία σε σχεδόν μηνιαία. Μέχρι σήμερα, ακούσαμε αρκετά καλά λόγια για την ώμη την εν γένει 'εκδοτική' προσποθεία και πολλές γκρίνιες για τα μικρά γράμματα που χρησιμοποιήσαμε (αχ αυτή η πρεσβυτερία). Από σήμερα αλλάζουμε μέγεθος εκπύτωσης και γραμματοσειρών, τοις αναγνωστών ρήματα πειθεύονται. Οι αλλαγές αυτές, παρό τον επι τόπον κάποια που η αύστηση κατέβαλε, κυρίως στην αναδίπλωσή της, μάλλον βελτιώνουν την αναγνώσωσην της εφημεριδούλος μας και αυτό είναι το ζητούμενο. Διαφαινεται πάντως ότι η εμβέλεια του 'Λόγου' είναι αρκετά μεγάλη, διότι αναγκαστήκαμε να επαναπτυχωσόμε 50 περίπου αντίτυπα του 'Λόγου' αρ. 2, που μας ζητήθηκαν με ζωηρό τρόπο από μέλη, φίλους και φορείς. Όλα αυτά μας καλακέυουν αφάνταστα, αλλά αρχίζει το φορτίο να γίνεται βαρύ και δυσβάσταχτο. Η σύντοξη αρνείται καπηγορηματικά τη λογική της 'Ενος ανδράς εφημερίδας', για πάλιούς λόγους, ο σπουδαιότερος των οποίων είναι η αναπόθευκτη ταύτιση του υφρούς της εφημερίδας με το ύφρο της μοναδικής και μοναχικής γραφίδας. Η σύντοξη μπορεί να έχει δι-και τρι-χασμένη προσωπικότητα, αλλά έχει ένα και μονα-

δικό στυλ γραφής, είτε σε επίπεδο γραπτής εκφοράς του λόγου, είτε σε επίπεδο τεχνοτροπίας κειμένου, με τη γραμματική του Τζαρτζάνου που διδάχηκε στα μικρά του. Ακόμη και ο σελίδος ποιησής είναι προϊόν ερασιτεχνικού παρορμητισμού. Ο κινδύνος που ελλογεύει στη γνώμη είναι η αφρότη μονοτονία του στυλ και κυρίως του όπουα (και εάν) χιούμορ εμπειρίχεται σ' αυτό. Οι συνέπειες θα είναι αλέθεις, μια που ο 'Λόγος' μας θα καταλήξει να πινεί μέσα στις ίδιες λέξεις του ίδιου λόγου. Το φάρμακο, συμπατριώτισσες και συμπατριώτες, φίλες και φίλοι, είναι ένα και μόνο, δοκιμασμένο από παλιά και θαυματουργό. Λέγεται ΠΟΛΥΦΩΝΙΑ. Πολλές και πολλοί από τις έχουν πολλά να πουν και να γράφουν. Μη στερείτης σκέψεις και απόψεις σας από τη μελέτη παρέα των αναγνωστών μας και ανασκοπωθείτε. Ο 'Λόγος' μας είναι ένας λόγος όλων μας. Μη μας αφήνετε μόνους μας να αλωνίζουμε στο χώρο του 'Λόγου'. Εμεις αρχίζουμε να φοβόμαστε την Λογο-Ακράτεια μας. Καιρός να αρχίσετε να τη φοβάστε κι εσείς.

Υ.Γ. Η σύντοξη πιστεύει στο χειροποίητον της εφημεριδούλας μας, στη λογική της ερασιτεχνικής δημιουργίας, κοθώς επίσης και στη δωρεάν διανομή της χωρίς συνδρομή. Οι αυθημένες όμως ανάγκες σε αντίτυπα & αναλόγιστα έδρα για την έκδοση της, επιβάλλουν την τοποθέτηση στην είσοδο της λέσχης μας ενώ, φιλόδοξοι κουπούνι-νευριστοδέκτη, μάς μετεβλημένης μορφής της ιστορικής κοιλούσθιας των απειροτόπων Ήλια Καραβίδα & Περικλή Ρέχα, όπου δύο μας να μπορώμε να μετουπάνουμε την αναγνωστική μας αγάπη σε έμπρακτη και κατά βούληση στήριξη της προσπάθειας αυτής.

Σύλ / Λόγος και: Οι εκδηλώσεις γιά τα 75 (ή 96;) κεράκια της τούρτας μας

Την ώρα που θα καταφένει το 3^ο τεύχος του 'Λόγου' στα στοιχία μας, θα έχουν ήδη διεισχθεί οι τρεις -ίωνς και η 4^η- από τις πίετες εκδηλώσεις για τα γενέθλια του Συλλόγου μας. Η σύντοξη έκρινε σκόπιμό να αναφερθεί πρώτα στις δύο επομένες, ώστε να καταγράψουν ευκολότερα στη μνήμη των αναγνωστών μας, οι πρεσβυτηρικές διεξαγωγής τους και μετά να ακολουθήσουν οι αναφορές από τις προηγηθείσες. Ας μας συγχωρεθεί η χρονική ανακαλούσθια, αλλά προτιμήθηκε ας λειτουργικότερη αυτή η σειρά. Θα επαναπλέψουμε λοιπόν ορισμένα στοιχεία που αντήλθαμε από τον 'Λόγο' αρ. 2.

4η Εκδήλωση στις 28/11/2004: Η διάλεξη του καθηγητή Νικόλαου Μουτσόπουλου στη λέσχη μας

Την Κυριακή 28 Νοεμβρίου 2004, στις 11.30 το πρωί στη λέσχη του Συλλόγου μας, ο κος Νικόλαος Μουτσόπουλος, ομόπιμος Καθηγητής του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Α.Π.Θ. και αντιπετελέμον μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, θα δώσει διάλεξη με θέμα : "Προϊστορία των βλάχων και τυπολογία της κατοικίας τους". Ο κος Μουτσόπουλος, μεγάλος φίλος και γνωστός του Λιβαδίου, δεν χρειάζεται καμία ιδιαιτερή παρουσίαση. Είναι παραγνωστός για τα συγγραφικά και ερευνητικό του έργα, καθώς και για τη μεγάλη του προσφορά στη διαμόρφωση της αρχιτεκτονικής και ιστορικής σκέψης στη χώρα μας. Τα βιβλία του και οι εργασίες του αποτελούν πολύτιμες αναφορές για κάθε ερευνητή. Ο κος Μουτσόπουλος (ας επιπρατεί στον Πρόεδρο του Συλλόγου η έκφραση), αποτελεί μια πολύτιμη και πολύτομη κινητή βιβλιοθηκή-εγκυλοποιία και μια απόθεμενη δεξιόμερη σκέψη.

Είναι από τους πρώτους αν όχι ο πρώτος που ασχολήθηκε συστηματικά με την τυπολογία της κατοικίας στο Λιβάδι - από την δεκαετία 1960-1970 ακόμη- και προφανώς ο γλωφυρός του λόγος, ακαδημαικός μεν, αλλά επιληπτικά εκλαίκευμένος και προστός, σίγουρα θα σφραγίσει ανεξήλικα τις γνώσεις όλων μας.

5η Εκδήλωση στις 12/12/2004: Η γενέθλια ημερίδα & γιορτή του Συλλόγου μας Σύλλογος Λιβαδιώτων Θεσσαλονίκης "Ο Γεωργάκης Ολύμπιος" - Ένας έφηβος 75 ετών που ... ίσως κρύβει τα χρόνια του 75 (96) χρόνια έντονης κοινωνικής προσφοράς & πολιτιστικής παρουσίας στη Θεσσαλονίκη στο Λιβάδι και στην Ελλάδα

Τιμώμενο πρόσωπο της εκδήλωσης είναι ο επίτιμος πρόεδρος μας Γιάννης Τσιλάρου

Την Κυριακή 12 Δεκεμβρίου 2004, στις 11.00 το πρωί, στο Αμφιθέατρο του ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (μέσα στο χώρο της Έκθεσης, 50 μ. από την πύλη της Χ.Α.Ν.Θ.), του πανέμορφου και ευγενούς αυτού χώρου που φιλοξένησε για τον Παιάκη Μελά, θα γίνει η 5^η και τελευταία εκδήλωση, με τη μορφή ημερίδας, του Συλλόγου μας για τα γενέθλια της 75 ή 96 χρόνων του. Η ημερίδα θα έχει πανηγυρικό χαρακτήρα και θα τιμήσουμε όλοι μας το βίο και την πολιτεία ενός Συλλόγου, που επι 75 ή 96 χρόνια, γεννήθηκε, μεγάλωσε και ανδρώθηκε μέσα στη δινή των γεγονότων του 20^{ου} αιώνα και οφείλει πέρασε όλες της παιδικές και εφεβητικές του ασθένειες, υγιεστάτος πλέον, αρνείται πεισματικό να γεράσει. Πάντα ευαίσθητος και τρυφερός, προσέφερε και προσφέρει πολλά στην κοινωνία της Θεσσαλονίκης και του Λιβαδίου. Φέτος κλείνει τα 75 του ή τα 96 του-βλ. διάλεξη Α. Κουκούδη) και δεχεται ευχές μόνο για να τα χιλιάσει και πάνω.

Συμβολικά, ο Σύλλογος τιμά ταυτόχρονα έναν συνδέοντα χαριτόκη του, τον επίπρεπο Πρόεδρο του Γιάννη Τσιλάρου, του οποίου η προσωπικότητα εκφράζει

Μετά τη λήξη της ημερίδας

θα μεταφερθούμε όλοι στη λέσχη μας,
θα σημειώσουμε τα κεράκια στην τούρτα μας
και θα κάψουμε το πελεκούδι σε ένα τρικούβερτο γλεντι,
με όλα τα μέλη & τους φίλους μας!

Το δελτίο του Συλλόγου Λιβαδιώτων Θεσσαλονίκης είναι απολύτως χρεωστικό και δεν πιπτείται σε οποιοδήποτε μεταφέρεται. Συντάσσεται σε πρωτότυπο Η/Υ σε σπέσιαλ πρόγραμμα επεξεργασίας λεγόντων, τυπώνεται μετα στοιχείων εκτυπωτή σε απλό χαρτί διατίτασης. Αδιανοτέρα γίνεται σε κανονικό φωτοτυπικό μήχανό σε 800 περίπου αντγράφων αντίτυπων, συνταχθείται και ταχυπομπεύεται στο μέρος μελών μας και διενεμείται διαρροή μέσω ΕΠΑ. Απλήγει μας και κάτι με κάτι. Στέλνεται επίσης σε απόστολους το έργο και γλυπτορίνα με e-mail. Στέλνεται μας τις απόδειξεις αυτών και τη γνώμη τους. Θερέτεται μας να το γράφουμε αλλι μαζί.

Σύλ / Λόγος και : Οι εκδηλώσεις γιά τα γενέθλιά μας που ήδη έγιναν

Προεκδήλωση στις 16/10/2004 : Η 1η συνεστίαση της νέας περιόδου στη λέσχη μας

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας, συνεχίζαντας την παράδοση, που λέει ότι δεν νοείται έναρξη της κένας 'λεσχικής' και χειμερινής περιόδου χωρίς μία πανηγυρική συνάντηση των μελών και των φίλων του Συλλόγου μας, οργάνωσε στις 16 Οκτωβρίου 2004 ως προεδρήλωση για τα γενέθλιά του, συνεστίαση στη λέσχη μας. Τα τερψιλαρύγγια πήναν πολύ καλά, η μουσική και τα τραγούδια μας είσαντο, όπως και το κέφι και η θαλυπτή του χώρου μας. Αινιέσαμε λίγο το βάρος μας (ας οφεται ο εξαιρετός συνεστιαστήρχης μας κος Μάκης Κωνσταντινίδης), αλλά άδικε τον κόπο. Η προσέλευση ήταν ευτυχώς πολύ μεγάλη των πλέον απαισιόδοξων προβλέψεων, αλλά δυστυχώς κατώτερη των πλέον απιστόδοξων. Πολλοί ομιληταριώτες μας, έχοσαν να έρθουν (εξαιρούνται φυσικά αυτοί που δεν μπορούσαν ή αποσιάζαν από την πόλη), θέλοσαν να μην έλθουν ή αμέλησαν να έρθουν. Η αιθουσά μας χώρεσε αυτούς που έπρεπε να χωρέσει και δεν χώρεσε αυτούς που θέλοσαν να μη χωρέσουν. Από το Δ.Σ. πιστεύει πως οι ουγκωρίες -μια μακαριά στον Μπίλη μας και η πρώτη μας συνάντηση μετά την έκδοση του 'Άλbum-' Βασιστήριων τους αυμπατρίωτες μας περισσότερο. Πάντως αρκετοί φίλοι -μη μέλη μας ακόμη- προσήλθαν χαρτωτοί και κεφαλή, ενώ πολλοί άλλοι φίλοι, εξ ίσου αιθερόβαροις με εμάς, δεν ήρθαν από υπερβολική ευθύνη, για να μη στερήσουν θέση στο παλιό μας. Το Δ.Σ. νοιωθεί την εσωτερική ανάγκη να ευχαριστησει θερμά όλους δύο μας τίμησαν με την παρουσία τους,

όπως επισης και άλλως όσοι μας τίμησαν με την αποστολά τους. Να έμαστε διοι καλά και πάντα ν ανταρκύνουμε και ν ξεφαντώνουμε, όπως λέει ο τραγουδόποιος Σαββόπουλος.

Τη βραδιά πάντως, έκλεψε όπως πάντα ο μαέστρος και μεγάλος φίλος μας Ακης Γεροντάκης, που δια την μερακλώνεται -συνήθως κατά τις 12.30 η ώρα και περί το 4ο ποτό-, δύο ισχυρίζεται ο ίδιος, βαφτίζει τα δάχτυλά του πλήκτρα και τη φωνή του δοξάρι και μας μεταλαβαίνει όλους με ορφικά κελαδηδίσματα μέχρι να ξημερώσει.

Σας ενημερώνουμε επίσης ότι η βράβευση των παιδιών των Λιθαδιωτών, τα οποία κατέκτησαν στις πανελλήνιες εξετάσεις την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δεν πραγματοποιήθηκε. Λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος των ενδιαφερομένων, παιδιών και γονέων. Μάλλον ήταν αποχής η ιδέα του Δ.Σ. να θεωρήσει πώς μια βράβευση από τον Σύλλογο Λιθαδιωτών για τον μορφωτικό μοχθό των παιδιών, αξιολόγησεις ανάλογη από όλους. Εμίσι πάντως τους ευχήσατε καλές σπουδές. Θα ξιμαστε πάντα στο πλευρό τους και συστήνουμε ανεπιφύλακτα στα επόμενα Συμβούλια του Συλλόγου (τον Μάρτη όπως ή άλλως έχουμε εκλογές), να συνεχίσουν απόρτια να βραβεύουν τα παιδιά μας που εισάγονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Υ.Γ Όποια παιδιά ή γονείς θέλουν, ας περάσουν από τη λέσχη μας μια Πεμπτή, για να παραλάβουν τα βραβεία τους.

1η Εκδήλωση στις 24/10/2004 : Αιμοδοσία στη μνήμη του Βασιλη Θεοδωρή

Την Κυριακή 24 Οκτωβρίου 2004, στις 11.30 το πρωί, μια ομάδα μελών του Συλλόγου, πήγε από Κέντρο πιμφοδοσίας του ΑΧΕΠΑ, για να ξαναγεμίσει τα αποθέματα της Τράπεζας Αιμάτος του Συλλόγου μας. Το ισοζύγιο αίματος μας ήταν μηδέν, μετο τις τελευταίες φιάλες που ο Σύλλογος προσέφερε σε συμπατριώτη μας τον Ιούνιο. Η προσέλευση δεν ήταν η αναμένομενη, κυρίως από δυναμικές αιμοδοτικές ομάδες, όπως η νεαλαία μας, μια που οι ανάγκες μας σε αίμα δυστυχώς έχουν αυξηθεί αισθητά. Ωστόσο, με δεδομένη την ευαισθησία και την ιδιαιτερότητα του Βέρματος, είμαστε ικανότατα μενούνοι από την ανταπόκριση και την θεωρούμε ως ένα πρώτο έναστρα για μιά σταθερότερη και περιοδικότερη αιμοδοτική συμπειριφορά από όλους όσους μπορούν να το κάνουν.

Προφανώς οι αιμοδότες μας, μπορούν να πηγαινούν και μόνοι τους σε όποιο Κέντρο Αιμοδοσίας θέλουν και όποτε θέλουν. Μπορούν επίσης να το προσφέρουν σε συγκεκριμένο αιμολήπτη ονομαστικά. Απλά ας αναφέρουν ότι καταθέτουν το αίμα τους στην Τράπεζα μας, που λέγεται 'Γεωργάκης Ολύμπου' και βρίσκεται στο ΑΧΕΠΑ ή μέσω της Τράπεζας μας, αν η αιμοδοσία είναι προς συγκεκριμένο επώνυμο λήπτη. Οι υπεύθυνες αιμοδοσίας είναι οι κυρίες Παπαϊωρδάνου και Νεοχωράκη (τηλ. 2310.993390-993320 – Fax 2310.993401). Το Δ.Σ. ευχαριστεί θερμά όλες και όλους τους πλαίσιους, νέους και μελλοντικούς αιμοδότες μας.

Τα μέλη του Δ.Σ. που έχουν την ευθύνη της αιμοδοσίας είναι η Εύη Παπαδόπουλος (ηλ. 2310.828067 & 6974.523272) και ο Μήμης Τζημάλας (ηλ. 2310.937947 & 6979.915192) και είναι στη διάθεση όλων μας για περισσότερες πληρωφορίες.

Ας προσφέρουμε όλοι μας 10° από το χρόνο μας και 300 γρ. από το αίμα μας. Τα μέλη και οι φίλοι του Συλλόγου προσφέρουν συνεχώς το αίμα τους σε όσους ΤΟ EXOYN ή ΘΑ ΤΟ EXOYN ΑΝΑΓΚΗ! Η αιμοδοσία είναι στάση ζωής!

2η Εκδήλωση στις 7/11/2004 : Η διάλεξη του κυρίου Αστέριου Κουκούδη στη λέσχη μας

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα 75 χρόνια από την ίδρυση του Συμβούλου μας, την Κυριακή 7 Νοεμβρίου 2004, στις 11.30 το πρωί, στη φρεσκοβαθμένη λέσχη μας, έλαβε την ΕΚΔΗΛΩΣΗ Β', η μάλεκτη του γνωστού εκπαιδευτικού, ιστορικού και συγγραφέα Αστέριου Κουκούδη, με θέμα : "Λιβάδι – Θεσσαλονίκη : Μετάγγιση Αιματος – 19ος Διώνες ή τα προβλ. του 20ος?"

Αιώνας ευς της αρχές του ζωού
Ο κακός Κουκούδης, ο απόσιος τημήμερος από την Ακαδημία Αθηνών για το συγγραφικό του έργο, θεωρείται ως γνωστόν από τους πλέον έγκριτους μελετητές της ιστορίας των Βλάχων. Το μεγάλο συγγραφικό του έργο (είναι πολυγραφότος παρά το σχετικά νεαρόν της ηλικίας του) είναι ευρύτατα γνωστό σε διεθνές επίπεδο και τα βιβλία του αποτελούν μετάγνωση σημαντικής πλευρούς για την ιστορία.

πολιτική εργαλείων πληροφορίας και γνώσης.
Η διάλεξη του κυρίου Καυκούζη, άφησε σφραγίδας όλους δισεις είχαν την τύχη να τον οκούσουν (ο αρκετά αγμαντικός αριθμός τους δεν ήταν πάντως ο αναμενόμενος καί κυριακώς αντίστοιχος των διανοτητών του Συλλόγου μας και του επιπέδου της διάλεξης), μας είπε πώς κρύβουμε τα χρονικά μας, μια που όπως μας απέδειξε, εκτός από τη δομική σχέση Λιβαδίου-Θεσσαλονίκης και την αγμαντικότητα συμβολή των τότε Λιβαδιών στη διαμόρφωση της ελεύθερης Θεσσαλονίκης ως πόλης και κοινωνίας, ο Σύλλογος Λιβαδιών Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε όχι το 1929 αλλά το 1908, επί τουρκοκρατίας δηλαδή, με την επωνυμία 'Ο Ολύμπος' (στοιχεία από τη Γεννάδιο Βιβλιοθήκη - αρχείο Δραγούλη).

Το Διοικητικό Συμβούλιο σε όλη την ισχύ του αποδέχεται την παρατάξη της Ένωσης Εργαζομένων για την αύξηση των 11% Νοεμβρίου 2004, του επόμενου έτους σε σχέση με την παρατάξη της Ένωσης Εργαζομένων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με οριφωνή πρόσταση δών των μελών, στη συνεδρίαση της 11^η Νοεμβρίου 2004, τον ανακήρυξε επίτιμο μέλος του Συλλόγου και του ξεχαριστεί ολόψυχα για τη μεγάλη του προσφορά.

Φωτογραφικά στημμάτα από την οδήλωση. Διακρίνεται αριθμητής (είναι εκείνα που τα άκουρα μαλλιά), υπεύθυνος επωπερικών πλεοπλικών λήψεων της Δ.Σ. κας Μαρένας κ.

3η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΙΣ 14/11/2004 : Η α ημερίδα του συλλόγου μας 100 χρόνια από το θάνατο του Παύλου Μελά : Η σημειωτή του λιβαδίου στου μακεδονικό λαό

100 Χρόνια από το Βάντο του Παύλου Μελά - Η Ουραρχία των Αιχμάλων στον Μακεδονικό Αγώνα

Την Κυριακή 14 Νοεμβρίου 2004, σταν άμφορο και ευγενή χώρα του αμφιθέατρου του ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ, έλαβε χώρα η 3η γενεύθλια εκδήλωση -και η 1η από τις 2 πημερίδες- του Συλλόγου μας με θέμα "1904-2004 : 100 χρόνια από τον Βάντο του Παύλου Μελά - Η συμβολή του Λιβαδίου Ολύμπου στον Μακεδονικό Αγώνα". Η εκδήλωση είχε μεγάλη επιπτυχία, διότι οι εισηγητές των ορικήντων ήταν εξαιρετικά πρωτόπιτες ήνως και συγκινητικές και αγγίζουν στη βάθος της καρδιές του πολυπληθύος ακροστοιρίου, το οποίο παρά τις αντίθετες καιρικές συνθήκες γέρμισε σταχτέον το αμφιθέατρο. Οι εισηγητές παρουσιάσαν συγκλονιστικά στοιχεία -πολλά εκ των οποίων είδαν το φως της δημοσιότητας για πρώτη φορά- για τη δράση των λιβαδιώτων καθ' όλη τη διάρκεια του Μακεδονικού αγώνα και τη συμβολή τους σε όλα τα επιτελέα στη θερμότελη εκπόνησης εθνικής προστοτίθεντας για την απελευθέρωση της Μακεδονίας και τη διατήρηση της Ελληνικότητάς της. Πολλοί μεροτέρης ακούγονταν συνέπιπτα Μακεδονικούς ραγίζοντας την αναστολή της συνέντευξης.

Τίμησαν με την παρουσία τους και προήδρευσαν της ημερίδας οι κύριοι Δημήτριος Ζάννας, Πρόεδρος του Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα, Κώστας Προκόπας, π. Δ/ντης του Ιδρύματος Μ. Τριανταφυλλίδη και Τάσος Δίκας, τ. Πρόεδρος του Συλλόγου Λιθοδιωτών Θεσσαλίας.

Οι τεσσάρις φύματα αποχένουν τις εισηγήσεις τους στα γεγονότα που έλαβαν χώρα, κατά την οραματική εκείνη περίοδο, στην υψηλότερη περιοχή του Αιγαίου και με περισσαράγα γλαφυρόποτη έκαναν όλους εμάς κοινωνικούς μιάς πλευράς της ιστορίας μας, που σε πάρα πολλούς ήταν άγνωστη.

Την Τιμητική Επιτροπή της Ημερίδας αποτελούσαν οι κύριοι Δημήτριος Ζάννας, Κώστας Προκόπης, Γρηγόρης Βέλκος και Αστερίος Κουβόδης, καθώς και οι διατελέσαντες Πρέδροι του Συλλόγου Ιατρικού Θεσσαλονίκης Γιάννης Τράπρου, Σάκης Καρασούλης, Γιάννης Μπάτσης, Γιάννης Φακαλής, Δημήτρης Τσανούδης, Κώστας Γκρίζος και Τάσος Δίκας.

Την οργανωτική Επιτροπή άποτελούσαν τα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου, πλαισιούμενα από τους κυρίους Κώστα Προκόβα, Γρηγόρη Βέλκο,

То просбрюю

Οι ειστηγητές ήταν οι κύριοι:

- Θ. Παπαστεργίου, μεταπτυχιακός ερευνητής, Δίπλως Ι.Ε.Θ.Π., με θέμα : Η συμβολή των Επισκοπών Ολύμπου στον Μακεδονικό Αγώνα. Η περίπτωση της Επισκοπής Πέτρας
  - Α. Καραθανάσης, καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., με θέμα : Το Λιβαδί Ολύμπου εν μέσω ωθήσεως κατά την περίοδο 1860-1912
  - Ι. Σκούρτης, καθηγητής Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ., με θέμα : Συνεργασία Προξενείου Ελασσόνας & Λιβαδιών Μακεδονομάχων - 1908
  - Γ. Βέλκος, εκπαιδευτικός-ερευνητής-συγγραφέας, με θέμα : Η συμμετοχή των Λιβαδιών στον Μακεδονικό Αγώνα

Το διοικητικό συμβούλιο του Συλλόγου Λιβαδιών Θεσσαλονίκης, τους ευχαριστεί ολόφωνα για την ανεκτίμητη προσφορά τους προς τα μέλη και τους φίλους μας.

Οι εισηγητές (κατά σειρά), κύριοι : Θωμάς Παπαστεργίου, Αθανάσιος Καροβανόπης, Ιωάννης Σκαλόπης & Γρηγόρης Βέλιος, κατά τη διάρκεια της ομιλίας τους.

Ο κατ. Ζωγράς συνέκλεψε την διαδικασία της παρούσας και την κατατά του ακροδιπλού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε τα πρακτικά της ημερίδας να εκδοθούν και να διανεμηθούν σε κάθε ενδιαφερόμενο. Επίσης θα προτείνει και στους επισημους φορεις του Λιβαδίου να επαναλάβουν την ημερίδα αυτή στο ίδιο το Λιβάδι, ώστε και η τοπική κοινωνία να λάβει γνώση των πολύτιμων αυτών ιστορικών πληραρχοριών με αμείστηρο τρόπο.

Το Δ.Σ. ευχαριστεί επίσης την τιμητική Επιτροπή, το Προεδρείο κοινών και άλους ασφα συνέβασαν με κάθε τρόπο και με την παρουσία τους στην επιτυχία της ημερίδας. Ευχαριστεί επίσης -και στην Πρόεδρού του ιδιαιτέρω- Βερμότα και εκ βάθους καρδιάς τη Διοίκηση του Μακεδονικού Μουσείου Σύγρροτης Τέχνης και κυρίως την αβούτην Προέδρου του και καλή φίλη του Συλλόγου μας, την Κληνθότητα του Α.Π.Θ. και την Επανίτηπο Σκαρπιά-Χότελ, για την ευνοϊκή παρασυνοποίηση του πολυάριθμου απομείωτα του ΜΜΣΤ. Ήστε κα καταστή επική την εκδήλωση μας.

Σύλ / Λόγος και : Επικαιρότητα - Σχόλια & Σχολιανά

Η γραφίδα του 'Άγού' διέπεται γενικώς, ως γνωστόν, από μια διάθεση ακωντικο-ειρωνική, έχοντας καταλήξει ότι είναι το μόνο όπλο (συνήθως σφαίρο) που της έχει απομείνει για να αντισταθεί στην επιβολή μιάς μορφής εικονικής πραγματικότητας, που τα ηλεκτρονικά μέσα εντμέρωσης κρίνουν ότι μας πρέπει, ώστε αυτά να κάνουν καλύτερα την ειδησεομεταπρατηκή δουλειά τους. Η εν λόγω αφελής γραφίς δεν θα είχε αντίρρηση να υποκύψει, έτσι υπήρχε έστω μια στοιχειώδης συμβαροφάνεια από πλευράς τους στην παρουσίαση του τι είναι καλό, ενδιαφέρον, οπαντικό ή έστω ευπρεπές. Δυστυχώς, η διαρκής προσβολή της αισθητικής μας, της γλώσσας μας, πολλές φορές της ιστορίας μας και τελικά της νοημοσύνης μας, με τις διάφορες συρβαρβαροφέμιστορικές Τατιανοπανίαιρικές καλοκαρκούροληγείς, την αναγκάζουν να αποκτά λόγο 'αρτερικά' για να επιζησει. Προσπαθεί λοιπόν να δει τα πρόγραμμα με τα ματιά της άλλης Ελλάδας, εκείνης της δύορφης και πονεμένης, που δεν επίζητε την πλεοποτική αναγνωρισμόπτη με κάθε κόστος, εκείνης που ακόμη νοκώθει τριψερά τα χνώτα των παραμυθιών της γιαγιάς της, εκείνης που αδιοφορεί γι' αιώνα πονομέναις 'χάλιλάτ' ή γκλάμουρ ή τρέπει, εκείνης που δεν τρώει φάστρουν και δεν πινει ντρικές και μιλάει ελληνικά χωρίς γκρικλίς-ματα. Καταθέτει λοιπόν η εν λόγω μεσημέρις γραφίς τις απόψεις της για κάποια πρόσφατα γεγονότα, νοιωθώντας μια γλυκιά και δροσερή αύρα αντιστασής και επιμένοντας να ακούει σε όχη πλαίσιο φρύγιο τη μουσική της, την ώρα της ανίστης μάχης με τις Ράυβαβισταθανδίκες και καυσωροκυλαδίκες εγκάθετες πλέον επιπλέως μουσικούς ορδές.

Σύλ / Δόγος και ; Η παρέλαση των μικρών παιδιών του συλλόγου μας την 28η Οκτωβρίου

Ο Σύλλογος μας, όπως κάθε χρόνο από το 2001, χάρις στις ενέργειες του φίλαποτου Γιάννη Μπάπτη, έχει εντάξει τις αγέρωχες παιδικές του δυνάμεις στις μεγάλες εθνικές παρελασίες της 25ης Μαρτίου και 28ης Οκτωβρίου που γίνονται στην πόλη μας. Ετοι και φέτος, με περισσή χαρά και περηφάνεια, τα μικρά και τα μεσαία του χορευτικού μας, μπάτιπρες και κουκλίτσες, εκκολαπτόμενοι λεβέντες τσολιάδες και πανέμορφες λιβαδιώποτουλες παρήλασαν με κομάρι στη λεωφόρο Μεγάλου Αλεξανδρού και αλληλοχαιρετήθηκαν με ενθουσιασμό με τον Πρέσβη της Δημοκρατίας Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο. Τα ευθυτενή τους σώματα, τα χαρωπά τους πρόσωπα, ο ανύριος σχηματισμός τους και ο γεμάτος χάρη βηματισμός τους, εντυπωτίσασαν τους πάντες και καταχειροκρατήθηκαν. Σημειώνουμε πώς κακό χρόνο, αυξάνεται σημαντικό ο αριθμός των παιδιών που παρέλαυναν, μια που ξεκίνησε με 7 παιδικά και φέτος συμπεριείχε 21. Αίζουν συγχρηματήρια στον παραπάνω αριθμό παιδιών.

**Στιγμιότυπο από την παρέλαση
του Συλλόγου μας και
ακμήνηστική φωτογραφία των**

παῖοιν με τὸ λαβάρῳ τῷ.
Διακρίνονται :
Ο αρχιλοχίας του ευζωνικού
τάγματος του Συλλόγου Τζεμάλας
και οι δέκανες
Γαλλής και Βαρβαρός

Σύλ / Λόγος και : Σημαντικές παρελάσεις της μαθητιώσης νεολαίας

Η συντοκτική επιτροπή του "Άλογου", παρακολούθησε με ζωηρότατο ενδιαφέρον τους αιφρότους τηλεοπτικούς φευτοκαμψάδες μεταξύ των γνωστών ηλεκτρονικών εργολάβων κατασκευής της κοινής γνώμης, για το αν θα πρέπει ή όχι να κρατούν στις παρελάσεις την ελληνική σημαία μας οι αριστούχοι μοδητές και μαθητριες των σχολείων της χώρας, οι οποίοι είχαν: α) Την απυχία να γεννιθούν από γονείς μη Ελλήνες. β) Την τύχη να μεταναστεύσουν στην Ελλάδα μας για αικονομικούς λόγους και γ) Την αιφρούνη να πρωτεύσουν στις τάξεις τους, ξεπερνώντας σε επιδόσεις τους ντιπίους βλαστούς. Το θέμα ήταν συναρπαστικό και η μάχη αμφιφροτή και έληξε με νίκες και ήττες ένθεν κακείθεν κατά τόπους και σχολεία, χωρίς τελικό γενικό νικητή και τρωπαιούχα. Βέβαια, υπήρξε τελικός γενικός πτυμένος, η ίδια η Παιδεία, αλλά ποιος της δίνει αυτηγής σημασία, μια που η κοκκωμορά είναι ήδη και κάτσες καλά καραχαρέμηνη από χερι γενικώς και η

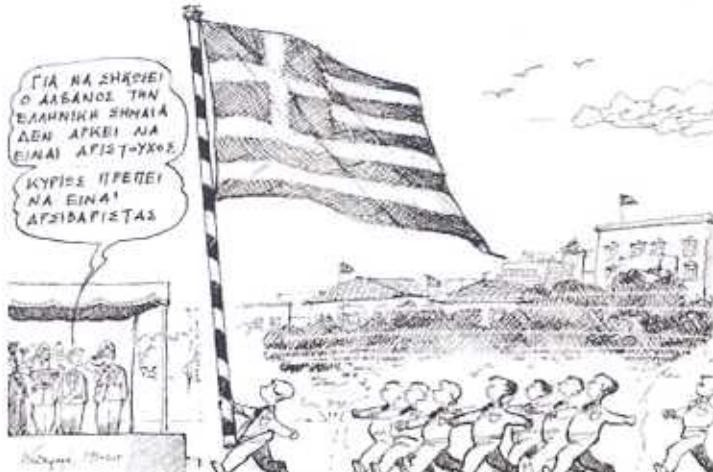
χειροτερέπερ πασίκα να πούμε αφού.
Η αυνακτική επιτροπή έχει ασφή άποψη για το θέματος, αλλά θα τηρησεις ίσες αποστάσεις και από τις δύο πλευρές, γιατί δεν θέλει να δηλητηριάσει κι αλλό τις τριψφέρες ψυχές των 15χρονων παιδιών, στις οποίες όλοι μας έχουμε υπέρβαση να εμφιασήσουμε τις έννοιες της αγάπης, της συναδελφικότητας, της φιλίας, της αλληλεγγύης και της αξιοκρατίας. Απλά θα δημιουργείται, χωρίς αλλά λόγια, δύο ευθυμογραφίες (του Πετρουλάκη -ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ- μια περσινή 20/10/2003 και μια φετινή 20/10/2004 - η ιστορία καλά κρατι) και ζάνα απόσπασμα από τον περιφέρμα πλέον.

Αρχαιο κείμενο

Τοσούτον διαπολούσεν ή πολις την περι το φρονειν και λέγεν τους αλλους ευθρωπους, ώσθι οι ταῦτη μαθηται τών ιελλων διδασκαλοι γεγονοσιν, και τό την Ελλήνων ονόμα πεποικεν μηκέτι τού γένους, ἄλλει της διανοιας δοκεν είναι, και μελλον Έλληνος καλεισθαι τους της παιδευσεως της ἡμετέραις ή τους της κοινης φύσεως μετέχοντας.

Ελεύθερη απόδοση

Τόσο πολύ υπερέχει η πόλη μας στη σκέψη και το λόγο ας σχέσαι με την υπόλοιπη ανθρωπότητα, ώστε οι μαθητές της να γίνονται δάσκαλοι των άλλων, και κατάφερε ώστε το άνομα των Ελλήνων να αναφέρεται όχι μόνο στο γένος, αλλά και στον τρόπο σκέψης και να ονομάζονται "Ελλήνες περισσότερο εκείνοι που μετέχουν στην παιδεία μας, παρά εκείνοι που έχουν το ίδιο αίμα με εμάς".

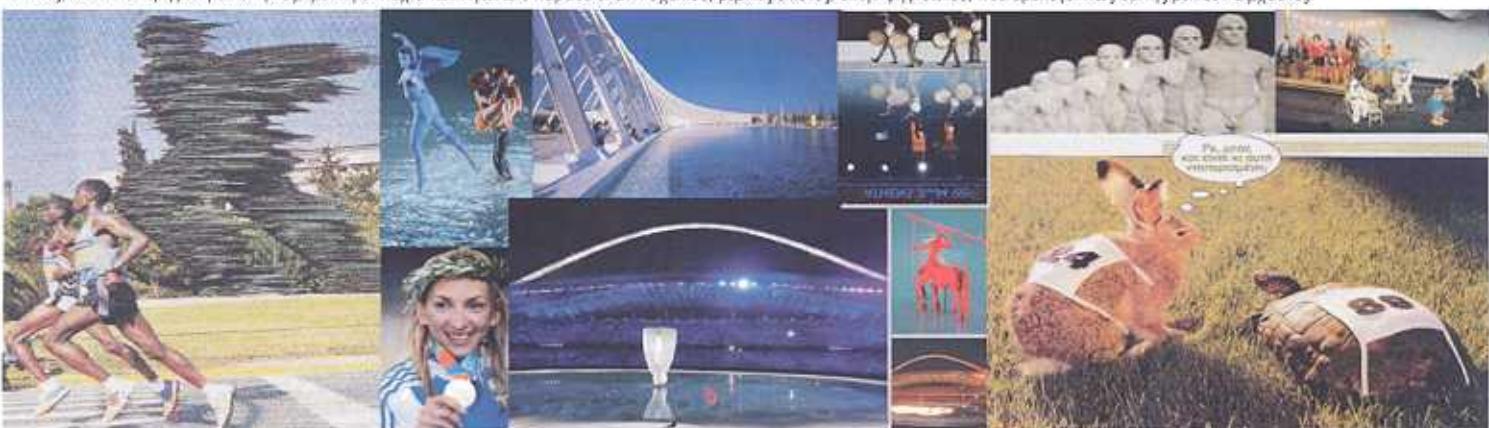
Η σύνταξη πάντων, ευρισκόμενη ακόμη υπό καθεστως ευφορίας μετά τους άκρως επιτυχημένους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας 2004 (βλέπε άρθρο που ακολουθεί), δεν αντέχει να μην ομολογήσει ότι σε έναν ενιαίο αγώνα δρόμου όπου τρέχουν ταυτόχρονα δρομείς των 100 μέτρων και δρομείς των 110 μέτρων μετ' εμπόδιων, βλέπε με αδικαιολόγητα μεγαλύτερη συμπάθεια τους εμποδιστές, πόσο μάλλον όταν κερδίζουν κιόλας τους κάποιατάρηδες, τους χαρίζουν το χρυσό μετάλλιο και μιλάν και καλύτερα τα ελληνικά.

Σύλ / Λόγος και : Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας το 2004

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας τελείωσαν. Η επιτυχημένη τους οργάνωση δεν αμφισβητήθηκε από κανένα (μάλιστα γράφτηκαν και ακούστηκαν διθύραμβοι, ακόμη και από αυτούς που αμφιβάλλουν συνέχεια, μας γκρίνιζαν, μας λαϊδορούσαν και μας τρομοκρατούσαν για να μις "προστατεύσουν"). Τέλος κολό, ολα καλά. Εμείς δεν θα τα σχολιάσουμε, διότι αναγκαστικά θα πολιτικολογήσουμε και το αποφεύγουμε επιμελώς, οπως ο διάβολος το λιβάνι.

Η "τρομοκρατία" πάντως, που με τρομολογείνα προσπόθησαν να μας μεταγγίσουν, μας θύμισε μια μπέροχη τανία με τον Τσάρλο Τσάπλιν, όπου πήγαινε μπροστά το χαμίνι και έσπαζε τις γυάλινες βιτρίνες των καταστημάτων με πέτρες και από πιονικούς ουρανούσιους ο Σαρλώ που πουλούσε τζάμια. Το σπούχημα άμως το κερδίσαμε, όπως μας είπε ο επικεφαλής αρχιαθανάτος κύριος Ζακ Ρονγκ. Τώρα πώς γίνεται να κερδίζεις ένα στοιχήμα καὶ να το πιληρωνεῖς και ακριβά μάλιστα εσύ που το κέρδισες, εμείς οι κοινοί θυντοί αδινατούμε να το καταλάβουμε. Η συντακτική επιπροπή του δελτίου πάντως, εθνικά υπερήφανη από την εξαιρετική επιτυχία των Αγώνων, παραβέτε αντί σχολιού, μερικές εικόνες. Δικήν ψηφιδωπού, που ομολογεί πως θα της μείνουν αέραστες.

Σύλ / Λόγος και : πολυτεχνείο ... τότε & τώρα

Στις 17 Νοεμβρίου έκλεισαν 31 χρόνια από την τραγική εκείνη νυχτά της καλάσεως που άλλαξε τον ροών της σύγχρονης ιστορίας μας. Η σύνταξη, υποκλινόμενη στη μνήμη των νεκρών, ομολογεί ταπεινά ότι δακρυζει κάθε χρόνο τέτοια μέρα, όταν σκύουει και πάλι τα αιτήματα-συνθήματα των νέων εκείνων για ψωμά, πατεδία, ελευθερία και σε γνωρίζων από την κόψη, που ακόμη και σήμερα είναι επικαιρά δύο ποπέ. Η σύνταξη επίσης, δεν θα μακρυγορθεί κοθόλου, όπως θα καταθέσει καποιο προκάτ λογοδρόμιο, σαν εκείνα που γεμίζουν τα αυτιά μας τέτοια μέρα κάθε χρόνο. Απλά δημοσιεύει στο "Λόγο" μας, με την δεσμώτα Κατάνυχη της Σπηλιώς, καταθέτοντας απέξαντα στο υπέρχο γλυπτό του Μέμον Μακρή, τη διακήρυξη των τάτου παιδιών της Επιτροπής Κατάληψης του Πολυτεχνείου -1973-, κάποιες φωτογραφίες-σύμβολα πάλι, δύο ποιήματα, ένα απόσπασμα από τον αγαπημένο της σύνταξης ΣΤΑΘ (ΝΑΥΤΙΛΟΣ - ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 16/11/2004) και ένα περανό άρθρο της Μαριάννας Τζαμιτζή (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ - 15/11/2003) που της είχε κάνει ιδιαιτερή εντύπωση.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - 17/11/1973

Οι φοιτητές απ' όλες της σχολές στη διάρκεια του φοιτητικού κινήματος αυνειδητοποιήσαμε, πως τα προβλήματα μας, σχετικά με τον εκδημοκρατισμό της Παιδείας και τη λειτουργία του Εκπαιδευτικού συστήματος, δεν λύνονται χωρίς την αλλαγή της αυγκεκριμένης πολιτικής καπασιτώσεως.

Αρχίζοντας έτοις πολιτικό αγώνα οι φοιτητές και οι Ελλήνες εργάζομενοι, που κλειστήκαν στο Πολυτεχνείο, ξεκαθαρίζουν της θέσεις τους και καλάύν τον ελληνικό λαό να συσπειρωθεί γύρω τους και ν' αγωνισθεί μαζί τους ως την τελική νίκη.

1. Πρωταρχική προϋπόθεση για την επίλυση όλων των λαϊκών προβλημάτων θεωρούμε την άμεση παύση του τυραννικού καθεστώτος της Χούντας και την παράλληλη εγκαθίδρυση της λαϊκής κυριαρχίας.

2. Η εγκαθίδρυση της λαϊκής κυριαρχίας αυνδελείται αναπόσπαστα με την εθνική ανεξαρτησία από τα ξένα συμφέροντα, που χρόνια σπάζουν την τυραννία στη χώρα μας.

Η πλατιά κινητοποίηση του Ελληνικού λαού και η εκδήλωση συμπαράστασης απ' όλες της γνωμίες της Ελλάδας είναι η καλύτερη απάντηση σε όσους επεχειρήσαν να μας δυσφημήσουν.

Ελληνική λαέ, ο αγώνας γύρω από τη λαϊκή κυριαρχία και την εθνική ανεξαρτησία σήμερα συνιστάται από όμρες μαζικές διεκδικήσεις, στα οικονομικά, επαγγελματικά και κοινωνικά σου προβλήματα με απεργιακούς μήνες, με μαζικές κινητοποιήσεις, με συλλαλητήρια, με προσπολική τη γενική απεργία για την ανατροπή της Δικτατορίας. Η παρουσία μας εδώ αποτελεί κέντρο συστήρωσης, κινητοποίησης και μαζικοποίησης του λαϊκού αγώνα.

Ολοι ενωμένοι στον αγώνα για τη δημοκρατία και την εθνική ανεξαρτησία.

Νικηφόρος Βρεττάκος - Μικρός Τύμβος

Συκινώσας δίχις τουφέκι-σταθή, μανάχα με τον ήλιο στο μέτωπο λάμπετε τόσο φηλά που η ποίηση θα μείνει χρέωστης σας. Υπήρξατε πρώτες και ποιητές μαζί. Είστε το ποίημα. Απλώνοντας το χέρι μου δε φτάνει ώς εκεί που ωραία λουλούδια σε υψηλό λειμώνα της μορφής σας λιπονέτει ο αέρας της αρετής. Ω παιδά μου! Μητρόστα σ' αυτό το Ποίημα μετράει μόνο η σιωπή.

Δήμητρα Ραβάνη-Ρεντή - Στο Διομήδη Κομνηνό

Μεταξύ καν φουντεύεται, είναι ο Διομήδης Κομνηνός, επών. 17, με βεβαρυμένον παρελθόν (*Εφιμερίδες - από επίσημη ανακοίνωση) Βεβαίως, είχε βεβαρυμένο παρελθόν ο Διομήδης. Πέντε χρονών, από τους ώμους του πατέρα του φύναξε για λευτερία στην Κύπρο, δέκα χρονών, ξυπόλυτος, με μια φέτα ψωμί απόνη τροφή, βάδιζε στην πορεία της ειρήνης, στα διώδεκα ζητούσας δημοκρατία. Στα δέκα επόμενα μέρη μέσα στο χέρι: ψωμί - παιδεία - ελευθερία.

ΣΤΑΘΗΣ - ΝΑΥΤΙΛΟΣ

Το Πολυτεχνείο ήταν μια στιγμή. Δεν θα μπορούσε να κρατήσει περισσότερο, ήταν μια εξέγερση που πέθανε έφηβη κι άμαρτη - και γ' αυτό στη Δευτέρα Παρουσία ήταν αναστοθύμειο στα 18 μας, ερωτικοί και αναμάρτητοι- το Πολυτεχνείο δεν μπόρεσε και δεν θα μπορούσε να εξελίχθει σε επανάσταση, δεν κατέλαβε καρμια εξουσία, δεν δημιουργήσει δίκαιο - ως προς αυτά απέτυχε. Όσοι το λοιδορούν, του ζητάνε ευθύνες σαν να είχε πετύχει. Θα ήταν σοφιστεία αν δεν ήταν δολιότης. Ήταν λοιπόν το Πολυτεχνείο η ψέμα από το μέτωπο στα γένια του πατέρα μου και στον ανάρτη που έβγαλε το δίκιο από το Ευαγγέλιο και το ακώμη πέστε στο σπαθί του. Όταν ξαναπέιται αυτό το σπαθί στο θηράμα του θηράματος, θα γίνουν ευδαιμόνες. Διότι οι άνθρωποι είναι η μνήμη τους.

KINHTO ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ - ΤΗΣ MARIANNAZ TZIANTZH

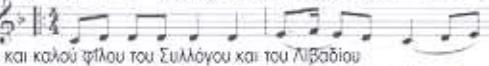
Αν το Νοέμβριο του 1973 καπούρος δήλωνε επάγγελμα επικοινωνιολόγος, οι άνθρωποι θα τον κοιτούσαν παράξενα. Αν ένας έγκλειστας είχε κινητό τηλέφωνο και επικοινωνούσε με το σταθερό των γονιών του (μανούλα, είμαι καλή, μην ανησυχείς), πάλι θα τον κοιτούσαν σαν να τον έβαγγειν. Αν το Πολυτεχνείο συνέβαινε σήμερα, θα είχε το επίσημο σάτι του, www.demokratiasfasismos.gr. Οι εχθροί του θα προσποθούσαν να το μπλκάρουν, να σπειλούν μηνύματα με τρελαμένους ιώς, όμως σανίδια πιτσιρικάδες θα απελευθερώναν τη σελίδα, θα έβλων τους firewalls, τα πύρινα παραπέτασμα και θα παρέδιναν ακέραια τη λάμψη τους αυτούς κυβερνούντας όλων των θαλασσών.

Τι θελέγαν τα σύντομα γραπτά μηνύματα εκείνης της νύχτας; «Αντινάσκη, γύρων, ο μπαμπάς κοντεύει να τρελαθεί», «τα τανκς κατεβαίνουν», «πώλ είσαι, παρε με», χιλιάδες σγωνιώδεις κλήσεις αναπάντητες, μέχρι που οι κεραίες θα ζαλίζονταν, οι οδόντες θα θόλωναν, η κινητή τηλεφωνιά θα σήκωνε τα χέρια ψηλά. Ειδήσεις που μεταδίδονταν στόμα με στόμα. Χειρόγραφες προκρηπίδες αληθινά φωναχτά συνθήματα και όχι παγωμένα SMS που παλλαπλασιάζονται με ψηφιακή καταβολάδα. Σε σύγκριση με τις σύγχρονες τεχνολογικές δυνατότητες, το επικοινωνιακό πρόσωπο της 17ης Νοεμβρίου θυμίζει την Εποχή του Λίθου. Όμως αν δεν υπήρχε ο πομπός στο κτήριο των Μηχαναλογίων, όλα θα ήταν διαφορετικά. Αυτό που μετέτρεψε το Πολυτεχνείο σε ιστορικό και βραβείας καύσεως γεγονός δεν ήταν μόνο το «μέστα», αλλά και το «έξω», ο λαός που είχε ακουσει το στομό των «ελεύθερων αγωνιζούντων φοιτών» και, με το ζωντανό του σώμα, τύλιξε το συγκρότημα των κτηρίων της Πατησίων - μια παλλόμενη «ανθρώπινη ασπίδα» προτού ο όρος γίνεται της μόδας. Ήταν μια από τις λίγες, τις ευτυχισμένες απημένες στην Ιστορία που τη ρεγκάρεια της τεχνολογίας δεν ήταν απλά «φίλική προς τον χρήστη» (user friendly), αλλά βρέθηκε απόνη καρδιά της ποίησης, συνέβαλε στην απογείωση της εξέγερσης, ακριβώς επειδή μια στανάχια αίμα «μιλάει» πιο πολύ από τον τοντούς μελάνι, από μιλουντινές μελαντάπτι. Η επέτειος είναι πιέρα μηνής, ενοχής η (αυτο)δικαίωσης, ρήτορεις και εκτόνωσης, ημέρα διαλέγουμε και παιρίσουμε; Αν ήταν γιορτή, θα ήταν εορτή κινητή, που δεν υπάκουει σε κανέναν ημερολογιακό κανόνα. Αυτό που έχει απομείνει ή μάλλον αυτό στο οποίο μετασχηματίζεται εκείνη η εξέγερση βρίσκεται πέρα από τη νοσταλγία και τα μαλάτα, τις μολότοφ, τα χημικά και τα δακρυόγανα, πέρα από τους μαύρους ισκιούς του πολέμου, της παγκόσμιας κρατικής καταστολής και της ατομικής τρομοκρατίας. Το Πολυτεχνείο δεν ανήκει σε εκείνους που το επικαλούνται σαν αιώνιο άλλοι ούτε σε εκείνους που βιάζονται να το θάψουν. Δεν ανήκει καν στην έποχή του. Κανείς δεν μπορεί να το νεκροτοκοίσει, γιατί από το πώμα του δεν βρίθηκε, δεν θα βρεθεί ποτέ, το πήρε ο Άγγελος της Ιστορίας. Το κινητό Πολυτεχνείο, λοιπόν, γνέφει στους τυχερούς και αθύων, που με σταχατό και αγίνων διαβάζουν -και γράφουν- το PIN στις φτερούγες του ίδιου αγγέλου. Κινητό και αχαρογράφητο, πγίνωντο και απρόβλεπτο, δεν ήταν παρά ένα σκήτημα στον μεγάλο δρόμο για την ελευθερία, μέχρις ότου ανακαλύψουμε ότι η καρδιά του Σκόπτου βασίλεψε, ότι «ο τύραννος μέσα απ' τον άνθρωπο έχει φύγει».

Σύλ / Λόγος και : Η μουσική μας παιδεία & η καλή μας ακρόαση Ο Λαζαράκης

Του Ιάκωβου (Ακη) Αρ. Γεροντάκη

Διευθυντή Ορχήστρας-Μουσικούνθετη και καλού ψήφου του Συλλόγου και του Λιθέδιου

Μεσοκαλοκαρι, ντάλα ο ήλιος κι ο Μύτικας να με προκαλεί, ψηλότερο από μένα, απέναντι μου. Ξωμένος βαθιά στην πρέμια μαυρα κι μη σκεπτόμενος τίποτα, με ένα μυαλό τελείως άδειο και χαλαρό, απέναντι από που έσκιζε τον αέρο με περισσότερη χάρη.

Καλμέρα ακούστηκε μια φωνή. Καλύς τον, είπα. Ήταν ο Λαζαράκης, ο δεκαπεντάχρονος λιθαδιώτης φίλος μου:

-Πώς έτσι μαναχός σου Λαζαράκη; του είπα. Δεν πήγες για πετροπόλεμο με την παρέα; Όχι μου αποκρίθηκε, λόγω της ζέστης κάθισα και μελέτησα μουσική πρωί πρωί. Ο Λαζαράκης μαραίνει κλασικό κλαρινέτο εδώ και 7 χρόνια. Ισώς η πατιά φιλαρμονική του λιβαδίου που διαλύθηκε -η τη διαλύσσεται-, να αφέσει και κατ' πίσω της. Μπράβο, του λέω πάντας το στομάρη μου υψός σαν μεγαλύτερος μουσικός. Και τώρα γιατί δεν πάς να βρεις την παρέα; Έχω μια απορία, μου λέει και μόνον εστίς μπορεί να μου τη λύστε.

Και ίδοι η υπέροχη καλοκαιρινή προμετωπιστική κουβεντούλα μας με τον Λαζαράκη εν μέσω τοπίουρου εγώ και χυμού πόρτοκαλιού ο φίλος μου.

Ερώτηση κεραυνός εν μέσω καλοκαιριού.

-Καλοί οι Μόταρε, Μτερόβη, Βιβλάνη, Μέντελσον και όλοι οι άλλοι. Εμείς οι Ελληνες δεν έχουμε κάποιον εφαρμόλογο στην μουσική μας ιστορία.

Αυτό ήταν. Εύπνησε μέσα ο Ελληνας ο αδικημένος, ο γιος της ψωφικώσατανος, ο μουσικός απ' την Ελλάδα που όταν οι κεντρούμερωπαιοι γεννώνταν συνθήτες και χτίζαν τον δυτικό πολιτισμό τους, έμεις θάβαμε τους νεκρούς στο άνω του αγώνα για Εθνική Ανεξαρτησία και απελευθέρωση από τον Τούρκικο ζυγό.

Με την Εθνική μου έπαρση στο *farle con fuoco*, άρχισα να λέω.

• Του μίλησα για τον Νίκο Σκαλκώτα, τον μεγάλο βιαλίστη και συνθέτη, που πρώτος διασκεύασε

τους περιστούρους Ελληνικούς χορούς για συμφωνική ορχήστρα (24 παρακαλώ) και που χάρη σ' αυτόν, σήμερα όλη η υφήλιος γνωρίζει την Ελληνική μουσική παράδοση και την βλέπει και την ακούει πλέον από μια άλλη οπτική και ακουστική γνωστή.

• Του μίλησα για τον Οικονομίδη, τον Μανώλη Καλμούρη, τον Βίκο, τον Μητρόπουλο. Για αυτούς τους μεγάλους θεωρητικούς και διευθυντές φράχτης.

• Του είπα ως η αιθουσά στην αποιά δίνει συναυλίες η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης αναζέπτει αιθουσά *Dimetris Mitropoulos*. Στην ίδια ορχήστρα της Ν. Υόρκης άφησε την τελευταία του πνοή ως επίτιμος μαέστρος ο πλαίσιο ποτε διευθυντής του Κρατικού Ωδείου Βορείου Ελλάδος, Σόλων Μιχαηλίδης.

• Του είπα για τον Τριανταφυλλίδη και για τα συμφωνικά του έργα με εξειδίκευση στη συμφωνική μπαντά και τα κονταρέτα του για μπάντα και κρουστά.

• Του μίλησα για την Αλεξάνδρη Σακελλαρίδη και τις περιφρέμεις απερέτες του που ακόμη και μέχρι σήμερα παίζονται από την Εθνική Λυρική Σκηνή Αθηνών.

Εκεί ο Λαζαράκης με ρώτησε γιατί εμείς στη Βόρειο Ελλάδα δεν έχουμε όπερα και έχουν μόνο στην Αθήνα, αλλά στην Επίδαυρο πάρα πολλά να απαντήσω. μια και δεν ήθελα να το πληγωσω το παιδί, αλλά ούτε και να οδηγήσω την καυβέντα μας σε άλλα χωράφια όπως ... τα κράτος των Αθηνών και τα λοιπά ... αφού ο Λαζαράκης ήταν ακόμη μικρός για αυτά.

Συνέχισα με την Κωστα Γιαννιδή η κατά κόσμο Γιάννη Κωνσταντινίδη και τις συνάντες για πιάνο,

για βιολί και πιάνο, αλλά και για τα υπέροχα τραγούδια που έχει γράψει, τραγούδια εφάμιλλα του Ευρωπαϊκού Lead.

Αναφέρθηκα σε αύγχωρους Έλληνες συνθέτες που έργα τους παίζονται σε όλο τον κόσμο με έχωριστη επιτυχία, όπως οι Μιχάλης Αδάμης, ο Χρήστος Σαμαράς, ο Αναστάσης Βασιλεάδης και κάποιοι που διαστύχωσαν διαφέύγονταν. Μάλιστα του είπα ότι πρόσφατα παιχτήκε ένα έργο του Χρ. Σαμαρά στην Ιατυνία το οποίο απέσπασε πάρα πολύ καλές κριτικές.

Μια και αναφέρθηκαν στην κλασική και ελαφρά μουσική, δεν παρέλειψα να του αναφέρω και τον Μάνο Χατζήδηκα αλλά και τον Μίκη Θεοδωράκη, οι οποίοι εκαναν διεθνή καριέρας με συνθέτικη μουσικής αλλά και με τραγούδια ή με μουσική για τανίες όπως «Ο στρατιώτης Μπλου», Τα «Τατ-Κατί» και το «Ποτέ την Κυριακή» του Μάνου Χατζήδηκα και το «Ζήτα» και η «Φαίδρα» του Μίκη Θεοδωράκη στην μικρά παραδειγμάτα.

Του είπα για τις πολλές διεθνείς διακρίσεις που έχει μιλήσει για την επόμενη φορά που θα είχε διάθεση για κάποια παρόμοια κουβέντα και αφού με ευχαριστίας έκανε να φύγει. Κοντοστήμηκε για λίγο και αφού με ρώτησε:

-Γιατί δεν μου είπατε τίποτα για τον Λαζαράκη και τον Σαββάπούλο;

Χαμογέλασα και του είπα ότι αν θέλει την επόμενη φορά θα μιλήσουμε για το Ρεμπέτικο, τον Μουζούκη, τον Θεοδοσίδη, τον Χατζηνάσιο, τον Σπανό, τον Σαββάπούλο, τον Λοιζό, τον Σαρχάκο, τον Μαμαγάκη, τον Μαρκόπουλο, τον Λεωνή, τον Κόκκοτο, τον Μικρούτσικο, και για πολλούς μα πάρα πολλούς άλλους.

Μου χαρογέλασε ... Του χαμογέλαστα.

Κάθισα και ακέφτηκα πώς κατέφερε ένας λαός δέκα εκατομμυρίων να βγάλει το μαύρο της το χάλι.

Ένας άλλος αετός περνώντας πάλι, αυτή τη φορά προς την αντίθετη κατεύθυνση με τον προηγούμενο. Ξέφυν θυμήθηκα και φώναξα του μικρού μου φίλου ο οποίος είχε ήηη απομακρυνθεί.

- Λαζαράκη ... σ' ευχαριστώ.

Καύνησα ανέμελα το χέρι του και μου αποκρίθηκε φωναχτά ... Κι εγώ.

Ο φίλος μου ο Λαζαράκης μπορεί να μπει και αύτος μια μέρα στο Πάνθεον των Ελλήνων μουσικών, μπορεί και όχι και να γίνει απλά ένας πολύ καλός κλαρινίστας. Το σίγουρο όμως είναι πώς τώρα πιά γνωρίζει την μουσική εθνική του τουτοπότη.

Καλή μελλοντική ακρόαση λοιπόν σε όλους μας της μουσικής του Λαζαράκη και του κάθε Λαζαράκη μας.

Η εισήγηση του κου Αστέριου Κουκούδη : "Λιβάδι Ολύμπου - Θεσσαλονίκη : Σχέση μετάγγισης αίματος - 19ος αιώνας & αρχές του 20ου"

Οι Λαβδιώτες, όλοι εστεί, που βρέθηκατε να ζήτε στη Θεσσαλονίκη, ίσως να γνωρίζετε ήδη, μέσα από τις οικογενειακές σας παραδόσεις, πώς οι σχέσεις αυτής της σπουργίνης μεγάλουπολης με την ιδιαιτερή πατριότητά σας είναι αρκετά παλιές. Σημειώνεται ότι μας δοθεί η ευκαιρία να ανατρέψουμε στο παρελθόν και να παρουσιάσουμε τις φύξεις και τις πρωταρχικές διαστάσεις αυτών των σχέσεων.

Είναι σίγουρο πως η Θεσσαλονίκη δεν ήταν διάδοχος αγώνιστη και στους Βλάχους κυριαρχήσεις και εμποριούτερχών που διέτρεχαν τα Βαλκάνια στα τέλη του 18ου και στις αρχές του 19ου αιώνα. Ο W.M. Leake μας μεταφέρει την πληροφορία πως, το 1806, το σύνολο της αβύλοντς παραγωγής στο μόλινο υφασμάτων, τη περιφήμα ακούτια, από τα βλαχοχώρια του Ολύμπου δικινούντων εν μέσωπλο στοιθού το λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Βλάχοι εμπόροι από την Καλαρίτη, ένα ακμάτι των βλαχωγιών των Ιωαννίνων, στις συνεργασίες με Βενετούς εμπόρους μετέφεραν τα ακούτια από τη Θεσσαλονίκη μέχρι τη Βενετία και την Τεργεστή.¹ Εποι θα μπορούσαμε να θεωρησούμε πως τα βλαχοχώρια του Ολύμπου είχαν σπενές επαρξες με τη Θεσσαλονίκη τουλάχιστον από τη τέλη του 18ου αιώνα. Ισχει από τοτε να χρονολογούνται κάποιες περιορισμένες αρχικά, περιπτώσεις εγκατάστασης στη Θεσσαλονίκη παραγωγούδων από τα βλαχοχώρια του Ολύμπου. Ουτόσο, ο διάκεκ του Αλή Πασά των Ιωαννίνων και η αντιπαράσταση του με τους αρματολούς του Ολύμπου, ιδιαιτέρα ανάμεσα στο 1805 με 1815, φαίνεται πως νέκρωσαν την οικονομική ζωή και μάλλον αποφύγουνται και προσανθίζουν την τάση εξόδου από τα βλαχοχώρια του Ολύμπου.

To 1813 μετά την άποιη των Αδελίνων από Μακρή την Περιόδο, την έδρα των ευποριούτερχών που κοινούσαν

Το τέταρτο μέρος της Ιτιάνης των παλαιών της περιόδου, την εργο των ερπιστορικών αιγαίνων με μορφή έδρου των πολεμιστών και των οικογενειών τους, Ιτιάνη γύρω στους 1.500 Βλάχους και Γραικούς πολεμιστές, κυρίως από την περιοχή του Ολυμπίου αλλά και από τη Δυτική Μακεδονία (Αστικό). Βρέθηκαν μετά από διατραγμάτευσης από την υπεροιχία του Ιστορία μπετ, την πατού των Σέρρων και σπανικούς αντίτιτους του Αλή. Οριστένοι από τους φυγάδες πολεμιστές τοποθετήθηκαν από την υπεροιχία του Γιαννιών μπετ, γιου του Ιστορία και διακριτή ταξ τη Θεσσαλονίκης. Ανέλαβαν τη φρούριο της πόλης και του αρραβονιά της Καλαμαριάς και ένα μέρος των οικογενειών τους εγκαταστάθηκε για περισσότερη απλαγία σε διάφορα χωριά της, Βορείας και ορείνης Χαλκιδίκης και πιεβανόντα και στο Ασβεστοχώρι.⁴ Όπως στα 1812-13 πέρασε από τη Θεσσαλονίκη ο Αγγελός περιηγητής H. Holland, αναφέρει την ανώμαλη συνάθεση Εβραίους και των διάφορων μουσουλμάνων της πόλης κατοικουντων και περιπέτη 2.000 χριστιανικές - ελληνικές οικογένειες, που στο μεγαλύτερο μέρος τους ωρχούντων με το εμπόριο. Ωστόσο επιστρέψαντε πώς η προσανάρτηση του χριστιανικού πληθυσμού της πόλης ήταν αποτέλεσμα της εγκαταστάσης εδώ ενδός απροσδιόριστων, αλλά μάλλον σπανικούς αριθμούς μεταναστών από τις περιοχές της επικράτειας του Αλή. Είχαν κατοικήσει και εγκαταστάθηκαν στη Θεσσαλονίκη τα τελευταία χρόνια, επειδή αναζητώντας εμποροβιωτικές ευκαιρίες, είτε για να αποφύγουν την έβουσιά ή την εκδίκηση του Αλή Πασά.⁵

Ανέμοις σε αυτούς, τους φύσαρξές νέων και τοικούς της Θεσσαλονίκης, θα πρέπει σήμερον να υπάρχουν και Λιβαδιώτες, όπως κατ' πολού ήλθαν Βλάχοι. Μέχρι το ζεστασόπη της Ελληνικής Επανάστασης στο 1821, η παρουσία Βλάχων στη Θεσσαλονίκη θεωρείται μάλλον περιορισμένη στο ωκάχιστον διάκριτη να εντοπιστεί, όμως μετά τη λήξη της επανάστασης και τη δημιουργία του ελληνικού κράτους, η βλάχικη παρουσία στην πόλη γνώρισε μία βαθμομεταβολή πρόσδοτο και το βλάχικο σποτιχείο έπιασε πρωταρχικό ρόλο στα δρώμενα της τοπικής «ρωμαϊκής» κοινωνίας. Οπως θα εξετάσουμε αναλυτικότερα, στα τέλη του 19ου και της αρχές του 20ου αιώνα, οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης δεν αποτελούσαν απλά ένα σημαντικό δημογραφικό μέρος της τοπικής «ρωμαϊκής» - ελληνοφραδεής κοινότητας, αλλά παρουσίαζαν την πλέον δυναμική αισιοδοσική, κανονική, πολιτισμική και ποτερωπή δράση. Οι δε Λιβαδιώτες μπορούν να χαρακτηριστούν ως βασικοί πρωταρχικοί.

Το 1825, μετά τις σφαγές και τις διωγμές με τα γενούποτα της ελληνικής επανάστασης, ο αρμόδιος των χριστιανών της πόλης είχε περιοριστεί κατά πολὺ. Ιωάννης είχαν αφαγιάσει η Είχαν εγκαταλείψει τη Θεσσαλονίκη μερική και 8.000 χριστιανοί. Έτσι, οι Εβραίοι ήταν πια τετραπλάσιοι των χριστιανών.¹ Όμως είναι τουλάχιστον μέρος του δημογραφικού κανού στους καπότας της ελληνοβούδικης κοινωνίας της Θεσσαλονίκης συμπλήρωσε σύντομα από νέους επωτέρικους, μετανάστες - φυγόδες. Επιβεβαιωτικό της μετακίνησης και της εγκατάστασης φυγόδων μετά το 1821, διδάστερα από την περιοχή του Ολύμπου στη Θεσσαλονίκη, έγινε ένα ιδιωματικό έγγραφο του Ιστορικού Αρχείου Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με αυτό, το 1829, οι αρχές αναζήτησαν επιλύμνων 89 χριστιανών πρώην κατοίκων του καζά Ελασσόνας, ώστε να εισπράξουν από αυτούς τον κεφαλούκιο φόρο που χρωματίστηκαν. Οι φυγόδες αναζητούνταν στη Θεσσαλονίκη, στη Σέρρες, την Αρκαδία και τη Λάρισα. Σύμφωνα με την ανθράκια τους αγκετοί από αυτούς ήταν Βλάχοι και μάλλον κατοικούσαν από το Ζεύγοςχωρά του Ολύμπου, καπούσιοι επισημανετούσαν πικιά ήταν μποκάρες και ράφτες. Με την ίδια διαταγή αναζητούνταν επιώνυμα 5 άνδρες από τον Κοκκινοπόλι οι οποίοι ήταν γνωστοί πως έχουν καταφύγει και εγκατασταθεί στη Θεσσαλονίκη.²

Στα 1835 και συμφωνα με οθωμανικό απογραφικό κατάστημα του Ιστορικού Αρχείου Θεσσαλονίκης, τα διαρεύνεται μέντη της ελληνορθόδοξης και νότιας της θεσσαλονίκης αριθμούσαν περίπου 3.621 ψυχές. Στον

αρρένων μετ' ημιγυναιούσας, κανονίζεται την θεσσαλονίκια απρόσισσαν περίπου 3.000 φορές, στον αριθμό αυτού σημειώνεται πάντας όχι μόνο αν οι επιλογές ανήρων, αλλά και τα νεαρότερα αγόρια. Από τον αριθμό των αρρένων μελιών μπορούμε να υποθέσουμε πώς τα σύνολα των χριστιανών της πόλης αριθμούσαν πάντα γύρω στις 7.000 ψυχές. Σύμφωνα με άλλες αναλύσεις δημογραφικής πηγής της ίδιας περιόδου, οι Εβραίοι αποτελούσαν τότε το 44,55% των ανδρών της πόλης: οι μουσουλμάνοι το 33,76% και οι χριστιανοί το 21,69%. Συνολικά υπήρχαν 12.720 άνδρες και ίσως γύρω στις 35.000 με 40.000 κατοίκους. Το απαγραφικό καταστήμα των χριστιανών συντάχθηκε από τις πουρικές αρχές για φοραλογικές κυριώς λογισμούς και αποτελεί μία ανεκτίμητη πηγή πληροφοριών για τη σύνθετη και το δυαδικό της ελληνοβρεδόδοξης κοινότητας. Ανάμεσα στα μέλη της υπήρχαν περίπου 1.273 άνδρες και αγόρια που αντιμετωπίζονταν ας έζονται μετοικούς και ως αριστοκράτες κατόπιν της πόλης, καθώς οι ίδιοι ήταν γονείς τους είχαν προσφέρατο εγκαταστοθεῖ εδώ, πιθανότατα το τριγύριο γεγονότα του 1821 και μετά στο 10 έπομενα χρόνια. Οι νεοφερμένοι αποτελούσαν περίπου το 35,26% του δημογραφικού δυναμικού των χριστιανών και σύμφωνα με τους εικαστικούς προέλευση των συγχρόνων ήταν επερόμπικοι μωσαϊκοί. Στη συντριπτική πλειοψηφία πους προέρχονταν από την κοντινή περιφέρεια της Θεσσαλονίκης, αλλά και από τη μακρινή περιοχή της μακεδονικής ενδοχώρας: Ωστόσο υπήρχαν μέτοικοι και από άλλες οθωμανικές επαρχίες στο Βαλκανία, όπως από την Ηπείρο, τη Θεσσαλία και από ακόμη τη μακρινή μέρη. Η πολυτικότερη ομάδα των μετοικών δεν απογράφτηκε σύμφωνα με τον οικιστικό προέλευση τους, αλλά σύμφωνα με την καταγωγή τους. Καθώς ανέρευσε στους 1.277 μετοικούς υπήρχαν 130 στοιχη στοιχη απογράφηκαν από ως Βλάχοι. Σήμερα όμως υπήρχαν πολλοί περισσότεροι μετοικοί Βλάχοις καταγωγής. Όπως 69 άτομα που προέρχονταν από το Λιβάδι ή Βλάχονταβο του Ολύμπου, 17 άτομα από το Μαναστρή, 3 άτομα από τη Στιτσικα και 1 άτομο από το Κρασσόβι. Βλάχοις καταγωγής ίσως ήταν και αριστεροί από αυτούς που προέρχονταν από τα Ιωάννινα, την περιοχή του Ζαγορίου, τη Γρεβάλα, τη Λάρισα, την Ελασσόνα, τη Σιάτιστα, την Εράτυρα, τους Πύργους Εφεδρίας (Κατράνιτσα - Κατία), τα Σέλι, τη Νάουσα, τη Βέροια, την Κατερίνη και τις Σέρρες. Μπορούμε λοιπόν να υποθέσουμε πώς οι μετοικοί βλάχοις καταγόντων ήταν περισσότεροι από 220 ατόμα και αποτελούσαν περίπου το 1/5 των νεοφερμένων χριστιανών της Θεσσαλονίκης. Οπόσοι, η παρουσία των Βλάχων δεν περιορίζονταν μόνο ανάρευσα στους μετοικούς. Βλάχοι ήταν πρέπει σήμερα να υπήρχαν και ανάμεσα στους χριστιανούς που απογράφηκαν ως γηγενείς. Ισχυρότατη ένδειξη αυτής της υπόθεσης αποτελούν τα πολυάριθμα ανάμετρα που αναγνωρίζονται ως υποκοριστικά συνόμιτα που προέρχονταν από την Βλάχικη ή και από την Βλάχικα. Όπως είναι τα υποκοριστικά ανώματα Γάινος, Γιαγκούλας, Γιαννόπας, Γιοκάνος, Γεύσος, Γεύτης, Γιέγιας, Δόδος, Ζήκας, Κόλας, Λιδίος, Μήτιας, Μίσος, Μήχος, Μούριζος, Νάκος, Νάνος, Νάτασ, Νάτοκος, Παύλος, Ρίκος, Ρούσος, Τάκος, Τασούλας, Τζάνας, Τζήκος, Τζήμας, Τζήτης, Τζόκος, Τζίντας, Τζίζος, Τζίντζος, Τζέρης, Φάκος. Ανώνυμα στους βλάχους που θεωρούνταν πιο ως γηγενείς θεσσαλονίκικες κα την πρετερή σύγκριση να συμπεριλαμβάνονταν αρκετά από τους φυγάδες της Μοσχούπολης και της περιοχής της. Όπως ο σφαραντάχωνς αμιζάς Πέτρος, ο αποικος κατοικούσε στη συνοικία της Αγίας Αθανασίου και είχε τρεις μικρών γιους. Την περίοδο της απογραφής στη Πέτρος έπειτα και δικοί του δηλώνουν στις σφρέξ πιος βρίσκονταν στη Μοσχούπολη. Άρα μπορούμε να υποθέσουμε πώς οι φυγάδες της Μοσχούπολης οικοικούσαντονταν κα διατηρούν εποφές με την πατρινή τους. Εκτός από αυτή την περιπτώση παραπομπής πώς ερμηνεύονται από τους νεοφερμένους μετοικούς βλάχης καταγωγής έλεγον από την πόλη ή την είχαν

παπολεμεί φριττικά. Κάποιοι από αυτούς βρίσκονται στα Γιαννιτσά, την Κατερίνη, τη Λαρίσα, το Λάισιο, τα Μανωλάκη και το Βλαχούβιδο. Θα μπορούσαμε λοιπόν, να υποδέσουμε πώς οι αγγελιατικές τους υπαρχεωτες τόσις έφεραν αυρά πιο στις πατρίδες τους ή πως φρόντιζαν για την έκπτωση των δραστηριοτήτων τους και σ' αλλές περιοχές, επτάς της Θεσσαλονίκης, ίσως πολι η καταπάτηση τους στη πόλη της Θεσσαλονίκης δεν ήταν φριττική και συνέχιζαν να αναβρίπουν καλύτερες καιριες και συνήθικες σε διάφειν περιοχές.

καθώς είναι δύσκολο να εντοπισθεί με ακρίβεια ποιοι από τους γηγενείς χριστιανούς ήταν βλάχικης τογιάς, τα συμπεράσματα για τους βλάχους, της θεοτακωνίκης βασιζούνται κυρίως στα στοιχεία της ομάδας των μετοίκων που απογράφηκαν από τα λαόδια ή το Ολύμπιο. Το σύνολο των 130 μετοίκων που απογράφηκαν απλά ως αγοριά, δίχυς κάποια ένδειξη για τον οικισμό προέλευσής τους, παρουσιάζουν και να κατοικούσαν στην οικιά του Αγίου Αθανασίου και αποτελούσαν το 42.70% των μετοίκων υπήρχε της χριστιανικής οικιάς. Αν δριμύς σε αυτόν το προστεθείν 2 μετοίκοι με καταγωγή από το Λιβάδι, 4 μετοίκοι από το ονοσοτήρι και 1 μετοίκος από το Κρουσόβι που κατοικούσαν επίσης στην ίδια συνοικία, άπως και παραπέμψεις άλλους μετοίκους πιθανής βλάχικης καταγωγής από τις πόλεις που προσανθρέθηκαν, τότε βεβαίωσάμε να υποθέτουμε πώς το σύντομο βλάχικης καταγωγής αποτελούσαν τους μεσους περιπτώματα από τις μετοίκους της συνοικίας του Αγίου Αθανασίου. Οι 88 μετοίκοι που φέρονται να προέρχονταν από το Λιβάδι κατοικούσαν στην έξι συνοικίες, Αγίου Νικολάου 29 μετοίκοι, Παναγιάδων 15 μετοίκοι, Αγίου Ιωάννη 10 μετοίκοι, Μητροπόλεως 10 μετοίκοι, Μονής Αγαγού 3 μετοίκοι και Αγίου Αθανασίου 2 μετοίκοι, γεγονός πώς η μεγαλύτερη συγκέντρωση βλάχων μετοίκων πρητείεται στη συνοικία του Αγίου Ιωάννου πιπεριώς μεταξύ των μεσους ασημάντησης στην υπόθεση πώς σε αυτή τη συνοικία υπήρχε ηδη ένας ισχυρός ρήγας κατοίκων βλάχικης καταγωγής οι οποίοι αντιτεταμένονταν πώς γηγενείς.

περιοχές, την Βλάχων μετοίκων προστέθηκαν πώς έβεραν ιδιαίτερη προτίμωση, καθώς

Αν καὶ παραπομέι τις οι γιοι εργάζονται συντηρεῖσθαι στην πατέρων τους, απός καὶ οι νεότεροι ελέφοι δίπλα στο μεγάλουν οδηγό, δε λείπονται οι περιπτώσεις που τα μέλη της ίδια οικογένειας πατούσουν διοφθερητικό επαγγέλματο. Οπως στις έξι περιπτώσεις: 1. Ο Βλάχος μεταίκις Τίβινην του πατούσα (73 ετών) ήταν χρυσούχος, ενώ ο γιος του Τζήκος (28 ετών) ήταν ταξινιάρης. 2. Ο Βλάχος ταΐκος Γιαννουλάκης του Δημητρή (28 ετών) ήταν ψωμάς, ενώ το οδηγό του Δημητρής (25 ετών) και αντανακτής (22 ετών) ήταν ράφτης.¹ 3. Ο μέτοκος από τη Λιβάδι Κωνσταντίνος του Νίκου (63 ετών) ήταν σκόκος, ενώ οι γιοι του Γιώργος (32 ετών) και Νικόλαος (19 ετών) ήταν ψωμάδες. Επίσης παραπομέι τις και οι μέτοκοι Μάλικης καταγωγής πρατιμαύσαν να προσκαλούνται τεχνίτες και παραγούσις επισής σύγκριτης καταγωγής, δεν λείπουν οι περιπτώσεις που οι παραγόνται και τα αρετικά δεν είχαν την ίδια πολυτιμότητα. Το γεγονός αυτό Ιωάς δηλώνει μια τάση σπαδικής και αραιώσας αφορμούσας ανάφορα στις αφορες ομάδες που αποτελούσαν τοτε την κοινότητα των χριστιανών - Ριμήνια της Θεσσαλονίκης.² Μια ριπού γενιά αργότερα (1856, 1865) και μέσα από κατάστατα των κατοικών των 12 χριστιανικών χωριάδων και των χριστιανικών συντεχνιών της Θεσσαλονίκης επιβεβαιώνεται η υπαρξή των προγόνων των αικινεύεντων βλάχικων καταγωγής που δραστηριοποιούνται στους κόλπους της τοπικής λημνοθύδωσης κανινθήτης από τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα.³

Καθολή η διάρκεια του 19ου αιώνα, οι Βλαχοί βαδίστηκαν σε απλά Αιγαίνωντας από την πληθύσμο του στοιχείο ανάφεσης στους Βλάχους της πόλης. Ο Ν. Γεωργιάδης μας πληροφορεί ως από 1821 και μέχρι την πρώτη έκδοση του βιβλίου του με τον τίτλο "Θεσσαλία" το 1860, υπήρχε μια συνεχής Βλαχοβιβαδιώνων μετανάστευση στη Θεσσαλονίκη, οπότε αναζητώνταν μια καλύτερη τοπή και όπου πατελεύσαντας απάνθιστα μέρος του πληθυσμού της τοπικής ελληνοφρόδοξης κοινότητας.⁴⁴ Οι Ολύμπιοι ήλαχοι που συνέρευσαν σπαδιάσια στη Θεσσαλονίκη μετού το 1821 δεν αντίκαν μόνο στην ανήσυχη τοξήν της εμποροβιοτεχνίαν και επαγγελματιών. Ανάμεσά τους υπήρχαν και απελπισμένοι ανθρώποι που οι πατροφορες και η ανέστια τους οδηγήσαν στη μεγάλη πόλη, επίποντας πως θα μπορούσαν να οικισθάνουν δίπλα στους πιο δραστηρίους συμποτρώπες τους. Γύρω στα 1837 βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη, ο μισθιτεύμενος χρυσοφόχος δίδυλος σε έναν τεργιτή πηγεριώτης και μάλλον Βλάχης καταγωγής, ο πρωτηγέρως Λάζος ή Καρεπόπουλος. Δευτερότοκος για τον πρωτηγότονο του Ολύμπιος Γίαννα Λάζη, ο ίδιος παράδειγμα είναι αυτό της αυτούγενου του αρματούλου Λιδούνιου Λάζου, η οποία μαζί με την κάρη της αναπονητικού λιθρίτη βρέθηκαν, τα 1863, να ζουν πάρτιμας στη Θεσσαλονίκη.⁴⁵ Το γραφόμενα του Γεωργιάδη διαφέρουν συστατικά από τις επισημάνσεις του G. Weigand, ο οποίος αναφέρει πως η μαζίκη παναστάση των Ολύμπιων Βλάχων στη Θεσσαλονίκη γεννήθηκε σύμφωνα στο 1820 με 1830. Επιπλέον οι πληροφορίες των, γύρω στα 1888, σχεδόν άλιοι σι φουρνάρδες και περισσότεροι από τους καφετέριες ή θεσσαλονίκης κατάγονταν από το Βλαχοβιβάδο. Ισχύει όμως ότι ο Weigand να υπερβαλλεί διάταν αναφέρει τη ποροικία των Βλαχοβιβαδιών αριθμόύσες τόπε γύρω στις 3.000 ψυχές.⁴⁶ Όμως οι εξροί ανθρώπων στην περιοχή των Ολύμπων και η μαζική εγκατάστασή τους στη Θεσσαλονίκη δεν αφορούσαν μόνο τους Βλάχους. Ανάλογα κύματα είχαν για απεριφέα τους και τους ελληνόφωνους αιγαίνωντας στη πλάγια τους λιμένων. Παρόλογα, αλλά και τα χωριά που Κάτιν Ολύμπιον, δίπισαν η Κρανιά και η Ραμένη. Τα πρώτα Βλάχους και Γραικούς μετοίκους από την περιοχή του Ολύμπου διαγκυρώνταν κάθε φορά που

πιούσε κάποιος επαναστατική κίνηση (1854, 1878) ή απεικανόντων εδρού της ληστείας. Εδώ αξιές να αναφέρεται με υποστηματική προποστή στα γραφούμενα του Ιωάννη Νεχαμά, ο οποίος πριγράψει προσανατολισμό το ρόπτο - με το οποίο εγκαταστάθηκαν και εγνωματωθήκαν στην τοπική Αγναράδδοςή καινότηρά της Βεσσαλονίκης αυτοί οι νεότεροι Βλάχοι μετοικοί.

Η ελληνική καινότητα έπειτα από την εγκατάσταση των αιδροδρόμων, ενισχύθηκε εριθηματικά από ένα άλλος αρρεδόδων αποικιών, που ήθελαν απ' όλα τα μέρη της Μακεδονίας και της Ήπειρου και καταστρέψαν στην πόλη. Ο έμποροι της ενδοχώρας, που ερχόταν να κάνουν πρωτηφέτες, τα χαντά κάποιον ρόπτο απόνη μεγάλη αγορά της Θεσσαλονίκης. Ως φεύγως δύσποτοι, ήθελαν να έχουν επι του δικού τους αντιπροσώπους. Από κάθε κωμόπολη πρέπει στη θεσσαλονίκη ένας αντιπρόσωπος, που προφρίστηκε με τις αγορές, τις πωλήσεις, τις αποσταλές των συμποτιών του, των οποίων έγινε ο πρόσδιος και ο απαλελυτικός πράκτορας και συνέβασ ο οδηγός και ο σύμβολος. Ο εντοιχόδοχος κάρδιμος συστήματα τοπικάτων κρίτητων στην πλευρή του προσωπικού του, έπαιρε στη δουλειά του πάλιντρον και υπέρτερος που καπαγόταν μάκο από το μικρό του μέρος. Γύρω του και χώρι σ' αυτού, η γηγενοτήθηκε μια μικρή αποικία. Όταν έκανε περιοντά, μνήστην εκείνος ο ίδιος έμπορος, ιδρύει πλούσιους πεποικούς οίκους και παραχωράει την θέση του μεσάζοντας α' έναν αυματηρώτη του. Επι πρωτηματικά στη θεσσαλονίκη μικροποτικές αποικίες, ποτε στην γενετέρα τους, που διορίζεται από μερικούς από τους πρώτους ξερούς από την ανανέωση των τοπικών αρχών.

Η ενωμένωση των Βλάχων μετοίκων στην τοπική ελληνορθόδοξη κοινότητα δεν πρέπει να αντιμετωπίστει ως κάτιο το αβοτεπεργο, αλλά ως μια δικαιωματική και οναγκαλική εξέλιξη. Η αλλογλωσσία τους ήταν κοινωνικά αποδεκτή και δεν οποτελούσε εμπόδιο. Επιπλέον, οι νεότεροι Βλάχοι μέτεποι δεν αποτελούσαν μια περιθωριακή ομάδα επιμείλων, η οποία δε μπορούσε εύκολα να αποκλειστεί από την αγορά και την κοινωνική οργάνωση. Η κοινωνική τους διασταύρωση έκπλανε με τους απόκους τεχνίτες και επαγγελμάτες της αγοράς και έφευγε μέχρι το ανώτατο κλίμακια της κοινωνικής ιεράρχησης, το "αρχοντάτο", τους μεγαλοεπιχειρηματίες, τους τραπεζίτες, τους επιπλωμάτες και τους εκπαιδευτικούς. Εξόλου, οι βλάχοφωνοι κάτοικοι στη Θεσσαλονίκη δεν ήταν κατί το πρωτόγνωρο. Η υπόριψη από παλαιότερους χρόνους δραστηρίων μελών με βλάχικη καταγωγή μέσω στους κόλπους της τοπικής ελληνορθόδοξης κοινότητας φαινεται πως βοήθησε στην ενωμένωση των νεότερων μετοίκων. Ο προσανατολισμός των προς την οικονομία της αγοράς φαινεται πως ενισχύεται και καθηρώεται ακόμη περισσότερα τη δικαιωματική και ισότιμη έντονοτή τους στις τάξεις της ελληνορθόδοξης κοινότητας της Θεσσαλονίκης. Ενδεικτικό είναι το γεγονός πως στα 1868 ο αρχος Μαργαρίτης Δημητρας, Μαρχεπολάνος Βλάχος από την Αρχιδρό, προσλήφθηκε και ανέλαβε το έργο της διεύθυνσης της ελληνικής σχολής της πόλης, που εκείνη τη περίοδο είχε αναθεματιστεί σε γυμνάσιο και είχε καταστεί το αγώνατο ελληνικό εκπαιδευτικό ίδρυμα στη Μακεδονία.¹ Άρκετα συγχρ. Βλάχοι εκλέγονται στις βορειες των εκπροσωπιών των συντεχνιών,² των κοινωνιών και ενοροφικών αντιπροσωπιών και επιτροπών, των εφόρων για τη κοινωνική σχολεία, το νοσοκομείο, το γηροκομείο και το άλλα ίδρυματα.³ Επισ. διαν. στο τέλο του 19ου αιώνα, η ζωή των μελών της κοινότητας αναπτυσσόταν από διαφόρες και αντιπολοπτές, για τη διοικηση της συναντίουμε Βλάχους και στις δύο αντιμαχήμενες παρατάξεις, δήλωση της "αριστοκρατίας" και τη λαϊκή παράταξη των λεγόμενων "αχλαγώνων".⁴ Γνωρίζοντας όλα αυτά μπορούμε να υποθέσουμε επει πως με μέλη της κοινότητας με βλάχικη καταγωγή ήταν πραγματικά πολύτιμη, είτε πως τα προσόντα που συγκέντρωναν ήταν αρκετά ισχυρά και ανταγωνιστικά για την κατοχυρωτισμό αυτών των αδάλογων θέσεων.⁵ Από τις 19 σημαντικέστερες αικανογένειες των πραγμάτων της ελληνορθόδοξης κοινότητας, ανάμεσα στα 1700 με 1912, οι Ζαννα, Καυτσόγκου, Μιχαήλη, Πάικου, Ποταγιερού, Τάπη και Χατζήκουτσι είναι γνωστά πως είχαν κάποια μάρκη ή κοντή τη βλάχικη καταγωγή. Η συμμετοχή των Βλάχων στα κοινά της πόλης δεν περιορίζονταν μόνο στο οικονομικά και τα κομματικά πράγματα, αλλά επεκτείνονταν και στα πνευματικά. Αξέχει να αναφέρεται η συμμετοχή τους στην ίδρυση και την έκδοση ελληνικών εφημερίδων. Όπως η πρώτη ελληνορθόδοξη μη κρατική εφημερίδα της Θεσσαλονίκης ο "Ερμῆς" που εκδόθηκε το 1875 από το Σοφοκλή Γκαρμπούλα. Ο Σ. Γκραμπόλας είχε ελληνική μητροκοπία και είχε εγκατασταθεί στην πόλη στην 1850. Η οικαγένειά του φέρεται να ήταν βλάχικη καταγωγής και προέρχονταν από την Κρανια του Οίκουμπου. Το 1881 η εφημερίδα του μετανοήθηκε στον "Φάρος της Μακεδονίας" και το 1898 "Φάρος της Θεσσαλονίκης". Την εκδόση της δράστησαν σε γιο του Νίκο και Λέακος Γκραμπούλας. Το 1908 (εκδόθηκε το "Σύνταγμα" από το δικύγιό Αθανάσιο Βάγο με καταγωγή από την Πελοπόννησο) και το 1911 η "Μακεδονία" από τον Κωνσταντίνο Βελλίδη, ο οποίος γεννήθηκε κατου Κοντά στη Δρεσκότη Γρεβενών με καταγωγή, ομώς, από τη βλάχικη θάλασσα.⁶

Η ροή Βλάχων μετοίκων στη Θεσσαλονίκη καθέλλει τη διάρκεια του 19ου και της πρώτης των 20ου αιώνων τροφοδοτούσε συνεχώς με νέα αίμα τη βλάχικη ομάδα των κατοίκων της πόλης. Εποι. ενώ από τη μία μεριά οι παλαιότερες αικανογένειες βλάχικης καταγωγής ήρθαν σε επηγέννηση με τους οιληνόφωρους χριστιανούς που βρήκαν να κατοικούν στην πόλη και αναπόφοιτο αφερόμενονταν γλυκοτόκο, από την άλλη μεριά η πορευόσιο αυτών των συνέχειας αφορούσαν φαινεται πως ήταν ένας από τους λόγους προσελκυστικών των νεοτερών μετοίκων που διατηρούσαν ζωντανή τη χρήση της βλάχικης γλωσσάς. Η κατάσταση που είχε διαμορφωθεί στην Τάμελο M. E. Picot, έπειν από τους πρώτους ερευνητές με φιλορουμανικές θέσεις, να καταγράψει πως το 1875, η βλάχικη εγκατάσταση στη Θεσσαλονίκη ήταν "γραμματάνικη" - "ελληνίζουσα" -⁷ Ιταλ. λαούτων οι εντυπωσιακοί που κατέφεραν στην 1889 ο G. Weigand να ανταποκρίνονται πλήρως στη γλωσσική πραγματικότητα που είχε διαφορφωθεί στους κάλπους της ελληνορθόδοξης κοινότητας που κατηγόρησε την επιγέννηση της πόλης προερχόταν από τον οιληνόφωρο Έγκλησανον της Μακεδονίας.⁸ Το γεγονός πως ένα υψηλό ποσοστό των Βλάχων της Θεσσαλονίκης που κατέφεραν στην πόλη της προερχόμενης γλωσσας ήταν αλλογλωσσοί από την αγιού Αθανάσιο και τον Αγιο Νικόλαο, άπω μέχρι τη δημιουργία των αριστοκρατικών συνοικιών στην ανατολική πλευρά και έως από τη τείχη της πόλης, συγκέντρωνταν το οικονομικό και κοινωνικό πρόστιμο μεταξύ των Βλάχων και επιφύλαξαν την πόλη στην προστασία της ελληνικής κοινότητας⁹ μπορεί να δηλώνει από μόνο του τη θέση των Βλάχων στους κάλπους της κοινότητας.

Στις αρχές της πρώτης των 20ου αιώνων, κάτοικοι της Θεσσαλονίκης, ανεβάρτησαν από τη Βορειοειδή τους και την καταγωγή τους ή τη γλώσσα που μίλανεν, βρέθηκαν αντιμετωπούν με τον ασκό του Αιάλου, καθώς κρίνονταν πολύ αστραφτεροί με τη τηχη των τελεταλίων οιδιωμάτων εδώφων στη Βακανία. Είχαν στην πόλη σε επινεργότητα στην γενενότα του Μακεδονικού Αγώνα. Πέρα από το βυζαντινό παραγόντα, οι Βλάχοι κάτοικοι της είχαν να αντιμετωπίσουν και τη δράση της ρουμανικής προπαγάνδας. Το διοικητικό περιβάλλον σε πεισμένους από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη με δυναμικό και επιθετικό με την ανοχή και την αρωγή της οδιωματικής διοίκησης. Μέσω στην Ιθάια τη Θεσσαλονίκης η δράση της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπαγάνδας που είχαν στην πόλη της προπαγάνδας παρέμεινε αστόχη απόντη, καθώς της ήταν αδινόντων να βρει αποθαρρυντικές ανάμεικα στους Βλάχους κατοίκους της. Οι Βλάχοι της Θεσσαλονίκης οχι απλά γύρισαν την πόλη τους στης ρουμανικές απλώσεις, αλλά πέρασαν στην αντιπειθώση. Οι πρώτες παρατηρήσεις της προπαγάνδας στην Βλάχικη καταγωγής ήταν από την αριστοκρατία της Μεσαίας στην πόλη της προπ

ΕΥΧÓ...ΛΟΓÍΕΣ

Της κας Βάσως Σφέτου

φιλόλογου, καθηγήτριας της Γαλλικής γλώσσας και Φιλολογίας, και πολύ καλής φίλης του Συλλόγου μας και του Λιβαδίου.

Τα πράγματα βέβαια δεν είναι το ίδιο απλά για τους ζένους που επισκέπτονται τη χώρα μας. Όσο καλή γνώση της γλώσσας και των συνηθειών του λαού μας κ' αν έχουν, μένουν συνήθειαίς αφωνοί μπροστά στο φραστικό πολύμορφο των απαντήσεών μας απόν «καλημέρα τους», «Χαίρετε», «γεια σας», «να είστε καλά» και πάλι αλεγόντας.

Είμαστε η χώρα με τις περισσότερες ευχές και δεν χάνουμε ευκαιρία να τις ενεργοποιήσουμε σε κάθε περίσταση της ζωής μας.

Οι ευχές φανερώνουν την ελπίδα μας να κυριαρχήσουμε στο πεπρωμένο, φιλακίζοντας ευχάριστες στιγμές, ελπίζοντας στην επαναλήψη τους, ξορκίζοντας το κάκο, πάρηγορώντας, σπρίζοντας και κυρίως προβλημάτων τον έντονα συναίσθιμο μας, τη μεσαίεςκη ιδιοσυκρασία μας και την ανάγκη μας για επικοινωνία και αλληλεγγύη. Είναι τα μαγικά ραβδοκια, που μας βοηθούν να μεταμορφώσουμε τη ζωή σε θάνατο. Στη γέννηση, στα βαφτίσια, στους αρραβώνες και στο γάμο, στις γιορτές, στους χαιρετισμούς και τους αποχαιρετισμούς, στις επαγγελματικές δραστηριότητες, στις καθημερινές και τις επισήμες στιγμές μας, οι ευχές δίνουν πάντα το παρόν.

«Να ζήσετε» λέμε στους νεόνυμφους, «πάντα άγιος» λέμε στον κουμπάρο, «να είστε γερός να το στεφανώσεις κιόλας» λέμε στο νούνο, «και του χρόνου» λέμε στις γιορτές, «καλές δουλειές», «και εις ανώτερο» λέμε για την κάθε ειδους δραστηριότητα. Άλλα και στα δυσάρεστα, οι ευχές, μας συνοδεύουν σαν ξόρκια και σαν φυλαχτό. «Περαστικά», «αιδερένιος», «να γίνεται γρήγορα καλά», «Άλλο κακό να μην σε βρει», είναι κάποιες μόνο από τις φράσεις που χρησιμοποιούμε για να απαλύνουμε τις δυσάρεστες στιγμές του άλλου - αφήνουν αλήθεια περιθώρια σι ελληνικές ευχές για να τινάσσει κανείς «άλλος».

Ομως ακόμη και για τα πιο απλά και καθημερινά πράγματα της ζωής, έχουμε επινοήσει εκφράσεις καλής θέλησης. Τι ωραιότερα από ένα «στο καλό», να σε συνοδεύει ακόμη και στην παραμικρή μετακίνηση; Η το αντιτοιχό «καλό δρόμο», να ξεδιπλώνει μπροστά στα μάτια σου ένα δρόμο ανοιχτό, χωρίς εμπόδια. Ένα δρόμο που οδηγεί σε προσφιλήσις όπου «όλα έρχονται βολικά». Και αυτό το «με γέλια», με υγεία, δηλαδή, να χρούμε καθε νέο μας απόκτημα, αναδεικνύει τόση ζεστασιά και έλευση χρησιμόνειας από τον εκφέροντα την ευχή, που πραγματικά συγκινεί.

Είμαστε λαός με θέρητη ψυχής και οι ευχές μας, με τη φραστική τους απλότητα και τη συντομία τους, την κοδιλική τους εφαρμογή και τη συχνοτή τους, αποτελούν ένα πολιτισμικό κεφάλαιο, ενδεικτικό της στάσης μας στη ζωή. Χαρακτηρίζονται βέβαια από κάποια αδιοφάνεια - πόσο εύκολο μπορεί ένας ζένος, ακόμη και ψάχνοντας στο λεξικό, να αποκωδικοποιήσει το επίθετο «αιδερένιος», αν δεν το εξηγείται κάποιος ότι η ευχή υπονοεί την μεταφορά των ιδιοτήτων του μετάλλου στην υγεία μας.

Το κλειδί, δύστυχως, που επιτρέπει την εισόδη στους κόλπους μιας πολιτισμικής κοινότητας, μιας ομάδας δηλοδή συνθρόνων, που μαρίζονται τους ίδιους γλωσσικούς, και όχι μόνο, κωδικες, παραμένει συχνά αόρατο για τους «ζένους» και είναι κρίμα, γιατί τη γνώση και τη κατανόηση του πλαίσιου των άλλων αποτελεί και τη μοναδική γέφυρα επικοινωνίας μεταξύ των λαών. Η εξικείωση απαιτεί παραπήρηση και ενδιαφέρον, οι σχέσεις του μικρού πρίγκιπα με την αλεπού, δεν υφίστανται χωρίς να ξεπεράσουμε τους φύσους μας για το διαφορετικό, και η ανταλλαγή απόψεων με τους συνυδοτόρους μας στον κόσμο, μπορεί να μετατρέψει τη ζωή σε πανηγύρι επικοινωνίας.. Μακάρι να βρισκόταν η μεθοδολογία εκείνη, που θα αναδεικνύει τις πολιτισμικές αδιοφάνειες σε παγκόσμιους συνδετικούς κρικους αδελφούτων και ειρήνης. Αναμφίβολα οι «ελληνικές ευχές» θα ήταν ένας σπότιος πιο ισχυρούς.

Καλημέρα σας. Να είστε καλά! Να έχετε αλλά και να δινετε πάντα «λόγο» στο «λόγο» σας.

Σύλ / Λόγος και: γυπολατάνιες απόψεις... αιρετικές και μη

Από τον Στράτη Σταύροπουλο (ΕΛΛΗΝΟΕΡΟΤΥΠΙΑ – Στήλη Ο Ναυτίλος - 23/09/2004), αντιγράφουμε κάποιες σκέψεις του που μας άρεσαν. Λέτε να μας μπει κι εμούς κάμια αντίληψη και περιέργη ίδια κα για το λιβάδι μας: Εμείς θα την επικρατήσουμε και θα τη στηρίξουμε με όλες μας τις δυνάμεις και τις γνωριμίες μας.

Πολλοί καλλιτεχνες που νοιάζουν στην υπηρεσία την μοντέρνα τέχνη, όχι μόνον θεωρούν ηλιθιον τα λαό και του πασάρους σκουπίδια, αλλά, όταν ο λαός αντιδρά και δεν την το έργο τους, μάλιστα τα χλευάζει, ταν θεωρούν αγροίκον κι αποπάνω... Τώρα που η Ολυμπιάδα τελεώνει, μήπως η Πόλη, η Αθήνα δηλαδή, θα πρέπει να στηρίξει ένα μηντρίο για τους πεταντές εργάτες στα Ολυμπιακά Έργα: Άλλα τώρα, συνεργατιστώντας ιωάς, μήπως η Πόλη θα έπρεπε να τιμήσει τους πεταντές εργάτες...

Ένα απ' τα πολι ωραία αυτού του καλοκαιριού που άμως δεν έτυχε ανάλογη δημοσιότητας, ήταν μια πρωτοβουλία της Κοινότητας Διονύσου για ένα συμπόσιο γλυπτικής. Σ' έναν χώρο ανοιχτόν, σκιασμένον από υπερχρόα πανύψηλα πεύκα, μάζευτην γλυπτές, μάστορες, μαστοφορες του μαρμάρου και δημιούργησαν από ένα έργο ο καθένας επιπάπου. Πίνοντας, τρώγοντας και δουλεύοντας, μαζί και χώρια, με έναν λόγο γλεντώντας. Ο καθένας «βρήκε τον θέο του» και στηρίξει ένα έργο κατά την κρίση του, το μέστι, τον θυμό του κι αυτό που ήθελε να πει στην «πόλη». Κι υπερτερά η «πόλη» αν θωράκισε δηλαδή, πράβων κι είδαν τα έργα: Εκεί που φτιάχθηκαν. Και, σε μια υπερχρόα βραδί (που τραγούδησε κι ο Μανώλης Μητσοτάκης) μιλήσαν οι ανθρώποι με τους γλυπτές κι ένωνταν πολλά πώς φτιάχθηκαν τα έργα και γιατί. Ετοιμής έγινε η γλυπτική (και τα έργα της) κάπι ποινινό, πιο ακειμένο, μήπως στο κόπτο.

Το (ακόμα πιο) ωραίον είναι ότι τα έργα αυτά ζειναν εκεί, στον χώρο που φτιάχθηκαν. Όχι μόνον ως μαγιά για ένα επόμενο συνέδριο, αλλά για να μπορεί κανείς, είτε κατά μονάς, είτε με παρέδρο, να δει τα γλυπτά με έναν ασυνήθιστο τρόπο α' έναν ασυνήθιστο τόπο. Όχι στον αστικό ιεπό μάς πόλης ή γειτονιάς όπου συνήθως τοποθετούνται (κι ενίστε ενιάστανται), σε δρόμους και πλατείες, αλλά σε ένα άλιος ή μάλλον δάσος-δίνει ο χώρος την αισθηση του δάσους. Ένας περιπάτος στον «κήπο με τα γλυπτά». Όπου με το φως του πρωινού, ή μεσημέρι, ή καθώς γέρνει ο ήλιος τα πονηγεύματα ή τη νυχτά σε προβολείς, στο χλιαρό καλοκαιρι ή στο υγρό φθινόπωρο, στον ταυσητρά χειμώνα ή σε μια αλκυονίδα λιακάδα, μπορεί κανείς να δει τα πράγματα από μιαν άλλη οπτική γνωσιά: Ιωάς να του αποκαλύψει καπί-μας μουσάς η αύρα, μιας προσευχής η ανάγκη, μιας θυσίας η διάθεση. Ανεβεί τη λεωφόρο Διονύσου από Ναρκίσσο και στο δυό - τρία χιλιόμετρα ρωτήστε. Υπέρ της περικλειστής παραστασίας της μάντρας ενός ερειπώνα (που άμως ζειρείνεται) κατώ απ' την ανάσα των πεύκων στα περιμένοντα γλυπτά που γένησαν ένα συμπόσιο, ένα

σημίτιμο πολλά πώς φτιάχθηκαν τα έργα και γιατί. Ετοιμής έγινε η γλυπτική (και τα έργα της) κάπι ποινινό, πιο ακειμένο, μήπως στο κόπτο.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Υ.Γ. Η πληροφορία ότι ο κος Νίκος Δίκας ρωτήθηκε από την κινέζη επιπροπή 'Αν είσαι μέσα μπό το λιβάδι και 'Τίνος ποιδί είσαι,' κατά το γνωστό ανέκδοτο, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντας κας Νίκος Καραϊσκός, ο οποίος επτά 30 χρόνια έβεδε την εφημερίδα 'Α.Ο.' συνεχίζει μέσω της ιστοσελίδας του (<http://www.musesnet.gr/livadi>) να ενημερώνει περιοδικά για τα τεκτονίνεα στο λιβάδι. Στην ενημέρωση του Νοεμβρίου 2004, χαιρετίζει την έκδοση των εφημερίδων 'Λιβάδι' και 'Λόγος', μας επισημαίνει τις δυσκολίες της συνέχους περιοδικότητας και την ανάγκη για περισσότερες ειδήσεις από το λιβάδι. Ο 'Λόγος' των ευχαριστεί για τα καλά του λόγια και επισημαίνει με τη σειρά του πως έκδιδεται κυρίως για να ενημερώνει τη γνωστοποίηση της ανέκδοτης, ελέγχεται ως ανοκριβής.

Επίσης, ο έγκριτος λιβαδιώντ

Σύλ / Λόγος και : το λιβάδι μας που δακρύζει

Η σύνταξη του Λόγου, με βαθειά οδύνη αναγκάζεται να δανειστεί από τον Θόδωρο Αγγελάπουλο τον τίτλο της τελευταίας του ταινίας, μα που κατά διαβολική σύμπτωση ταιριάζει απόλυτα με τα τραγικά συμβάντα των τελευταίων μηνών στο Λιβάδι. Νέος άνθρωπος και μόδιστα κατ' εξακολούθηση, μας φεύγουν απρόσμενα από τη ζωή, με αποκαρύψωμα το τελευταίο συγκλονιστικό γεγονός της απελευθερίας του 17χρονου Κώστα Αντωνίου. Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας και η σύνταξη του Λόγου καταβάθμισαν τα θερμά τους συλλυπητήρια στην οικόγενεια του όπουχου νέου. Ήσσος, η ποσάτητα, η συγχόνωση και οι μεσοί ηλικιακοί όροι των απανωτών αυτών θανάτους περιστατικών, αρχίζουν να παίρνουν διαστάσεις 'ζεκληρίσματος' σε μια κοινωνία ευαισθητή όπως εκείνη του Λιβαδίου μας.

Θα πρέπει να μας προβληματίσει όλους μας και συναρπά πλέον, το ζήτημα της περιθαλψής και της υγείας στο Λιβάδι, πέρα και έξω από την διαρκή και σε 24ωρη βάση επιτόπια παρουσία ή όχι γιατρού. Ένας οικισμός 3.000 μονίμων κατοίκων, παραγωγικός και ζωντανάτατος, που στα 1.200 μέτρα υψηλότερο έχει ρίζες αιστορικά και αρνεῖται σθεναρά να φυλλορρέψει ολοκληρωτικά, πρέπει να αντημετωπίζεται από την πολιτεία όχι τεχνοκρατικά, αλλά ένα απλό πλήθυσμακό μέγεθος (του δεν δικαιούται λόγω πληθυσματικού μεγέθους να διατείται κέντρο αγάπης αστικού τύπου π.χ.) αλλά σαν ένα πρότυπο κατά της αστυφιλίας και υπέρ της περιφερειακής ανάπτυξης. Δυστυχώς ο κρατικός προγραμματισμός και η υψηλή λογιστική διαχειριστική αντιληφή των κυβερνώντων δεν ευαισθητοποιείται, ώστε να βάλει στο σχεδιασμό του παραμέτρους μη μετρήσιμες αριθμητικές, οπως την αυξημένη παροχή πρόνοιας, υγείας και παιδείας προς τους ακρίτες ή τους απομονωμένους χωρικά πληθυσμούς, ανεξάρτητα από τα πενιχρά κατά κεφαλήν πηλικά που εισπράττουν από τον κρατικό κόρβανα. Η σύνταξη θα ήταν άκρως ικανοποιημένη, αν απλά και μόνον εφαρμόζονταν τα άρθρα του Ελληνικού Συντάγματος περί απόλυτης ισθότας όλων των πολιτών και σ' όλα τα επίπεδα. Ίσως τότε, μέρη σαν το Λιβάδι, θα είχαν και την ίδια, έστω και κατά προσέγγιση, περιθαλψή και υγεία, πρόνοια, παιδεία, φροντίδα και ανάπτυξη με κάθε άλλη πολιτική της επικράτειας.

Αποφεύγοντας τον περιασμό της γενικευσης και του φθηνού δημαρχικού λαϊκισμού, ο γράφων δεν προτείνει ως αντίδοτο την συνήθη τυπική πίεση προς τους κρατουμένους για καλύτερες υποδομές, κραδαίνοντας δήθεν κάθε 4 χρόνια την ψήφο μας. Είμαστε σίγουροι πως οι διοικούντες θα μας παρουσιάσουν μια σερπά από έγγραφα προς την κεντρική διοίκηση, όπου θα διαφαίνεται η τυπική κάλυψη των αιτημάτων και η μεταφορά των ευθυνών σε ανώτερα και υπερ-τυπικά διοικητικά κλίμακια και το ζήτημα θα καταλήξει σε συζητήσεις περί Αθηνακεντρικού κράτους. Η σύνταξη πιστεύει στην κοινωνική αυτό-οργάνωση, πιστεύει στη συστείρωση όλων των πολιτών γύρω από τα κοινά τους προβλήματα, ανεξάρτητως φυσικά κομματικών ενοτήσεων, πιστεύει στη συγκρότημένη και συνηγορητική κοινωνική παρέμβαση, πιστεύει σε μια κοινωνία που διέκδικει αυτά που της πρέπουν και της αξίζουν.

Δυστυχώς οι απημερινές μας κοινωνίες δεν έχουν γαλουχήσει σε τέτοιου είδους παλλαίκες συστειρώσεις για δίκαια αιτήματα και όταν ακόμη αυτό συμβαίνει. Συνήθως ο τρόπος έκφρασης αυτής της συγνάκτησης είναι τόσο αντιφατικός, που υπονομεύει ή υποβιθμίζει τα δίκαια αιτήματα, μια που η ουσία χάνεται κάτια από την λάθος μορφή της διεκδίκησης. Εξ αλλού σήμερα, αλληλινών δεν είναι εκείνοι των σπίχων του Σούλωμα, αλλά ο όποια εικονική πραγματικότητα θέλουν να δείξουν τα μέσα ενημέρωσης, ανάλογα με τις προτιμήσεις τους και τη θεαματικότητα που καθορίζεται από τον περιφόρμο δείκτη της AGB.

Κατά τη γνώμη μας, τρία είναι τα άμεσα και τρέχοντα προβλήματα του Λιβαδίου, τα οποία δεν έχουν ορατά όρια, αλλά εν πολλούς αλληλοκαλύπτονται : **Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Η ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ & ΥΓΕΙΑ, Η ΠΑΙΔΕΙΑ**. Κάθε ένα κεφάλιο υποδιαιρείται σε πολλό μικρά υποκεφάλαια, αλλά οι τρεις αυτές μεγάλες κατηγορίες εμπεριέχουν όλα σαν πρέπει να αντημετωπίσει μια κοινωνία, η οποία θέλει να αντισταθεί στην αργή αλλά σταθερή φθορά της.

Η σύνταξη έχει κάποιες σκέψεις και τολμεί να τις καταθέσει δημοσίως, ελπίζοντας να προκλήσει την έναρξη ενός διαλόγου όλων με όλους, διαλόγου ουσιαστικού και όχι μόνος ακόμη καταγράφησης και αναρρήσης ευγενών και μεμονωμένων προσωπικών ή θεαμάτων, συνήθως γραφειοκρατικών, ενεργειακών.

Ανοίγοντας λοιπόν αυτόν το διάλογο και για τρία αυτά καυτά θέματα, η σύνταξη τα κωδικοποιεί ως εξής :

- Άμεση ενεργοποίηση όλου του ιατρικού δυναμικού της Λιβαδιώτων σε όλες τις πόλεις της Ελλάδας, κυρίως φυσικά εκεί όπου λειτουργούν Σύλλογοι, για καλύτερο συντονισμό.
- Δημιουργία κατά τόπους επιπρόσθιας Υγείας και παράλληλα παραγωγή ιδεών και καταγραφή απόψεων για το τι αυτήν και τι πρέπει να γίνεται για να αντημετωπίσει -επιστημονικά και επιχειρησιακά- αυτή τη επικίνδυνα εξιλασμόνευτη κατάσταση
- Οργάνωση ειδικής ημερίδας στο Λιβάδι, στις αρχές του 2005, καταχειμώνα και όχι το καλοκαίρι με συνήθως -μέχρι τον Μάρτιο το πολύ-, με θέμα 'Η Υγεία στο Λιβάδι του 21^{ου} αιώνα'.

Ο Σύλλογος Λιβαδιώτων Θεσσαλονίκης διαθέτει στις τάξεις του, ως μέλη και φίλους, πάρα πολλούς και έγκριτους γιατρούς, διευθυντές Κλινικών μεγάλων Νοσοκομείων της πόλης, Καθηγητές Πανεπιστημίου και εξέχοντες επαγγελματίες. Είμαστε σίγουροι πως όλοι ως ανταποκρίθουν με χαρά σ' αυτή τη πρόσκληση-πρόκληση για κάπι που μας αφορά όλους μας και αποτελεί και ανθρωπιστικό μας καθήκον.

Το Δ.Σ. προγραμματίζει για την Κυριακή 23 Ιανουαρίου 2005, μια διάλεξη στη λέσχη μας, με ομιλητή την Αριάδνη Μανδράκη-Συνεφάκη, ιατρό-κυππαρολόγο. Ανδιευθυντής ΕΣΥ στο Νοσοκομείο 'Παπανικολάου' της Θεσσαλονίκης, με θέμα : 'ΠΡΟΛΗΨΗ & ΥΓΕΙΑ – ΜΙΑ ΣΧΕΣΗ ΖΩΗΣ'. Μετά τη διάλεξη, το Δ.Σ. καλεί όλους όλους τους γιατρούς, μέλη και φίλους μας και όλους όπουρούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση του μεγάλου αυτού ζητήματος, σε μια συζήτηση τύπου στρογγυλής τραπέζης. Σημειώστε την ημερομηνία : Κυριακή 23 Ιανουαρίου 2005, ώρα 11.30, στη λέσχη μας – Παναστρατιά για την Υγεία

2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Το τεράστιο αυτό θέμα, το οποίο πολύ εύστοχα τίθηκε στο Α' Αναπτυξιακό Συνέδριο Λιβαδίου το 2001, απαιτεί μια διαφορική και διαχρονική έγκριση από όλους τους φορείς, καθώς επίσης και μεγάλες και συντονισμένες προσπάθειες από όλους.

Η σύνταξη του 'Λόγου', μη μπορώντας μόνη της να καλύψει όλο το φάσμα των αναπτυξιακών παραμέτρων, θέτει ένα καιρό ζήτημα, το οποίο καρκινοβατεί από το 1987, αν όχι προγενέστερα. 'ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΛΙΒΑΔΙΟΥ'

Η σύνταξη, έχει στα χέρια της τη μελέτη επεκτασης του ΥΠΕΧΩΔΕ, εδώ και αρκετό καιρό και δεν καταλαβαίνει το γιατί δεν ολοκληρώνεται και τυπικά η διαδικασία. Η σύνταξη έχει επίσης -ως ειδική επί του θέματος- και μια πολύ συγκεκριμένη άποψη για το ζήτημα και διατίθεται ευχάριστως να την κατοθίσει δημοσίως θυμίζομε ότι το Οκτώβριο του 2004 παρουσιάστηκε με μεγάλη επιτυχία μια διπλωματική εργασία του τόπου φορητή και νωριά πράξη του Δ. Βλαχόπουλου στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων του Α.Π.Θ., με θέμα 'ΠΡΟΤΥΠΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΗΜΙΑΣΤΙΚΟ ΟΙΚΙΣΜΟ – ΛΙΒΑΔΙ ΟΛΥΜΠΟΥ'. Ο κος Βλαχόπουλος θα μπορούσε να βοηθήσει απημαντικά με τις ιδέες του στο ζήτημα και θέτει και αυτός τις γνώσεις του στη διάθεση όλων.

Παρ' όλα αυτά, επειδή η διασχίσιη ενός σχεδίου επέκτασης είναι ένα ζήτημα εξ ίσου -αν όχι πιο σημαντικό και πολύτερο- από μια απλή πολεοδομική μελέτη, η σύνταξη προτείνει στις δημοποιητικές Αρχές Λιβαδίου να κινηθούν το ζήτημα και να καλύψουν το γρηγορότερα δυνατόν όλους τους ενδιαφερομένους να συζητήσουν το θέμα σε μια ημερίδα με το θέμα αυτό, στο Λιβάδι.

3. ΠΑΙΔΕΙΑ

Το θέμα της παροχής παιδείας στο Λιβάδι είναι και πρέπει να είναι ένα από τα κορυφαία ζητημάτων που πρέπει να αποσχαλήσουν όλους όσοι ζουν, αγαπούν και πανούν τον τόπο αυτό. Μέχρι σήμερα, έχουν καταγραφεί και ακούστε όλα εκείνα τα ιστορικά στοιχεία για το -ταλμόμενο να το γράψουμε- μεγάλειο της επιπαιδευτικής αιμάτωσης που ανέπτυσαν οι Λιβαδιώτες εδώ και τρεις περίπου αιώνες, καθώς και τις μεγάλες προσωπικότητες που δίδαξαν και γαλούχησαν γενείς και γενείς ανθρώπων με τη ποιο πρωτημένες για τις εποχές εκείνες γνώσεις.

Δυσκολό θώμα θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς πως σήμερα, υπάρχει με ανάλογη αιμάτωση, ως ιστορική συνέχεια των παλιών κοιλών και δύσκολων εκείνων καιρών.

Τα προβλήματα των επιπαιδευτικών υποδομών και εξοπλισμού, η διαρκής 'επιπαιδευτική' μετανάστευση των παιδιών σε κοντινές πόλεις, η έλλειψη καθε μορφής αιμάτωσης της ενισχυτικής διασκαλολίας παράλληλα με την προσφέρομενη στο Γυμνασίο-Λύκειο, η διαρκής μείωση του μαθητικού δυναμικού, είναι μεγάλα ζητήματα, με τα οποία πρέπει κάθε φορέας ή πρόσωπο να ασχοληθεί συστηματικά και να προβληματιστεί σε βαθός. Η σύνταξη έχει συλλέξει αρκετά στοιχεία για τα ζητήματα αυτά και τα θέτει στη διάθεση όλων, ενώ προτείνει και πάλι, με όλο τον κινδύνο της μονότονης και κουραστικής επανάληψης, ειδική εκδήλωση -ημερίδα-, με θέμα: 'Η Παιδεία στο Λιβάδι του 21^{ου} αιώνα'.

Είναι προφανές ότι οι τρεις προτεινόμενες ημερίδες, θα μπορούσαν να αποτελέσουν αυτοτελείς ενότητες του 2^{ου} Αναπτυξιακού Συνέδριου για το Λιβάδι, το 2005.

Τα τρία χρόνια που πέρασαν από το άκρως επιμηκυνμένο 1^ο Συνέδριο του 2001, δίνουν όλες τις δυνατότητες να οργανωθεί το 2^ο, σε ευθέτο χρόνο και με τη σύμπραξη όλων των φορέων που αγαπούν και ενδιαφέρονται για το Λιβάδι. Η σύνταξη νομίζει πως ένας Σύλλογος, ένας φορέας γενικότερο και πλέον μάλλον μια σεμιρείδα, έχουν τη διαρκή υποχρέωση της πρωτότητης των μεγάλων θεμάτων που ταλαντίζουν ένα τόπο που αγαπούν.

Η ειφημέριδα του 'Λόγου' θέτει λοιπόν και με μεγάλη χαρά το χώρο της, στη διάθεση κάθε ευαισθητού μέλους, -μέλους του Συλλόγου, για να καταθέσει τον προβληματισμό του πάνω στα μεγάλα αυτά ζητήματα.